

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

KVĚTEN 2010

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, KVĚTEN 2010

DAN DINER

Porozumět dvacátému století

Kniha podává univerzální výklad dějinných událostí, které se odehrály v „krátkém“, ale na změny bohatém dvacátém století (1914–1989). Dan Diner nevrší jen nová fakta, ale předkládá originální interpretace důležitých událostí a odhaluje doposud skryté souvislosti, které spoluvytvářely dramatické dějinné příběhy. Kniha pojednává o základních tendencích minulého století, k nimž patří zejména ideologizace politiky, převratné účinky nového způsobu vedení boje v obou světových válkách a rostoucí vliv USA. Vysvětluje též rozhodující děje dvacátého století a jejich následky: intervenční války, pokusy o revoluční uchopení moci, úpadek demokratické politiky, masové vraždění, pogromy a genocidy, národní socialismus a stalinismus, studenou válku jako období neutralizace konfliktu velmocí a v neposlední řadě též proces dekolonizace a evropské integrace. Předností publikace je zasazení interpretace do širšího rámce moderních dějin od sklonku 18. století, důraz na nově chápané politicko-kulturní dějiny a především schopnost autora přemýšlet o vztazích mezi pamětí, stereotypy historického výkladu a naší možností porozumět dějinám.

Váz., 220 str., 298 Kč

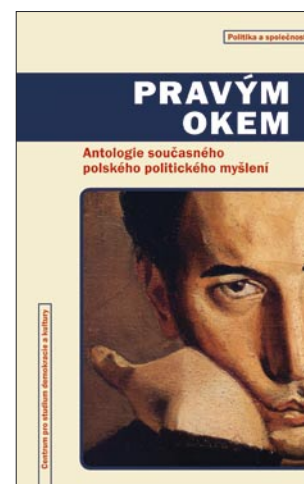
MACIEJ RUCZAJ, MACIEJ SZYMANOWSKI (EDS.)

Pravým okem

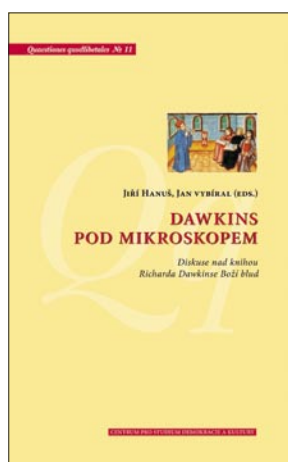
Antologie současného polského politického myšlení

Po roce 1989 „jsme chtěli vstoupit do postmoderního ráje, jehož brány byly před námi tak dlouho uzavřeny. Chtěli jsme se přitulit k matce Evropě..., být bezstarostnými, šťastnými obyvateli Venuše, planety, kde budeme osvobozeni od tíhy zodpovědnosti za vlastní budoucnost.“ Antologie *Pravým okem* je záznamem procesu dekonstrukce této iluze a zpochybnění dogmat prvních let éry transformace v Polsku, ale i v celé střední Evropě.

Musíme se vzdát vlastních politických a kulturních tradic, abychom se stali pravými Evropany? I když se chceme dívat vpřed, proč musíme nutně zapomenout na minulost? Znamená evropská integrace, že mizí zodpovědnost za vlastní státnost? Tyto otázky si kladou nejvýznamnější polští konzervativní a konzervativně-liberální komentátoři a publicisté. Jejich hlas je v Polsku posledních let stále více slyšet: „sémantická revoluce“ ve veřejné debatě, jejímiž strůjci byli autoři textů této antologie, je jedním ze zdrojů pádu post-komunistické levice a zdrcující převahy pravicové a středo-pravicové orientace na polské politické scéně od roku 2005. Platnost jejich úvah však není omezena pouze na polské prostředí: tyto texty mají za úkol provokovat a vybízet k zamyšlení i nad dilematy české a světové politiky. V zahraničí je současné Polsko často vnímáno jednostranně – očima levicově-liberálních elit. Podívejte se na ně nyní „pravým okem“.

Brož., 204 str., 249 Kč

JIŘÍ HANUŠ, JAN VYBÍRAL (EDS.)

Dawkins pod mikroskopem

Diskuse nad knihou Richarda Dawkinse Boží blud

Richard Dawkins byl v posledních třiceti letech výraznou osobností evoluční biologie. Jeho kniha *Sobecký gen* z roku 1976 se stala celosvětovým bestsellerem a jako zručný popularizátor vědy si Dawkins získal pozornost širší veřejnosti a médií. Tato pozornost postupem času rostla s tím, jak se rozvíjela odborná i mediální diskuse nad antropologickými a teologickými implikacemi Dawkinsových prací. Autor se vyprofiloval jako radikální ateista, který se s potěšením účastní disputací s věřícími. Jeho kniha *Boží blud* z roku 2006 shrnuje autorovy negativní názory na roli náboženství ve společnosti a argumenty ve prospěch ateismu. Publikace *Dawkins pod mikroskopem* přináší široké spektrum přírodovědných, filosofických a teologických komentářů k *Božímu bludu* od českých odborníků, a vytváří tak prostor pro kvalitní domácí diskusi nad dílem autora, kolem něhož se již řadu let odehrává další etapa sporu mezi vědou a vírou, a to zejména v Británii a Spojených státech.

Brož., 184 str., 198 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

PETR FIALA, MARKÉTA PITROVÁ

Evropská unie

Nejprodávanejší a nejkomplexnější publikace o Evropské unii v České republice, její první vydání nechybí v žádné z odborných knihoven. Autoři – renomovaní badatelé v oblasti evropské politiky – seznamují čtenáře s historií evropského integračního procesu, s vývojem, současnou podobou a funkcemi jednotlivých evropských institucí a s tím, ve kterých oblastech (politikách) a jakým způsobem Evropská unie působí. Kniha je zdařilou kombinací politologické analýzy a velkého množství informací. Formou srozumitelně napsaného a přehledně členěného textu nabízí kvalitního průvodce problematikou Evropské unie. Publikace nyní vychází ve druhém, aktualizovaném, výrazně doplněném a přepracovaném vydání. Zahrnuje události až do roku 2008 a čtenáři v něm rovněž naleznou řadu nových dat, grafů a tabulek, a navíc praktický jmenný a předmětový rejstřík. Kniha je určena nejen odborníkům, vysokoškolským studentům a profesionálům zabývajícím se z různých hledisek evropskou integrací, ale také širší veřejnosti, která má zájem získat co nejvíce kvalifikovaných informací o Evropské unii.

Vázané, formát B5, 808 stran, 798 Kč

DRUHÉ, DOPLNĚNÉ A AKTUALIZOVANÉ VYDÁNÍ

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity (v současnosti zde postgraduálně studuje mezinárodní vztahy). Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnější vztahy	18
PŘEHLED DĚNÍ KVĚTEN 2010	8	Summit EU – Latinská Amerika měl být „zlatým hřebem“ španělského předsednictví	18
Daně	8	Vnitřní trh	20
Španělské předsednictví oživuje návrh revize směrnice o zdaňování úspor	8	ECON chce posílit dohled nad finančními institucemi	20
Komise chce zatížit banky novou daní	8	Mario Monti: jednotný trh potřebuje restart	21
Doprava	10	ECON dosáhl kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů	21
EP je pro, aby byly pokuty za přestupky proti „sociálním předpisům“ v dopravě srovnatelné	10	Rada je pro podporu elektromobilů	22
Energetika	10	Komise: prodej a servis automobilů se bude liberalizovat	23
Komise připravuje další energetický akční plán	10	Zaměstnanost a sociální věci	23
Hospodářská a měnová unie	11	Od května 2010 se mění pravidla týkající se koordinace systémů sociálního zabezpečení	23
Rada o stabilizaci společné měny	11	EP: Matky-OSVČ získají vyšší stupeň ochrany	24
Komise: Estonsko se stane členem eurozóny v roce 2011	12	Členské státy se opět ozvaly proti revizi antidiskriminační legislativy	25
Plány na oživení stability eurozóny a celé EU	13	Životní prostředí	25
Komise chce zpřísnit dohled nad rozpočtovou disciplínou států	13	ENVI: Velké tepelné elektrárny získají na svou modernizaci víc času	25
Institucionální záležitosti	15	EP sladila tzv. balík pro energetickou účinnost s Lisabonskou smlouvou	26
Catherine Ashton EP o EEAS zatím nepřesvědčila	15	Komise: Diskutujme o snížení emisí skleníkových plynů o 30%	26
Navýšení počtu europoslanců se obejde bez svolání konventu	16	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	28
Justice a vnitro	17	KALENDÁŘ NA ČERVEN 2010	30
Komise představila akční plán pro ochranu nezletilých migrantů přicházejících do EU bez doprovodu	17	SEZNAM ZKRATEK	31
Rozšiřování	18	SLOVNÍČEK	33
Bezvízové cestování do EU pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny	18	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	36

STALO SE...

1. 5. 2010 vstoupila v platnost nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009. Nové normy by měly vyjasnit a zjednodušit koordinaci sociálních systémů v EU (více v příspěvku **Od května 2010 se mění pravidla týkající se koordinace systémů sociálního zabezpečení**).

Výbor FEMM 4. 5. 2010 přijal zprávu k návrhu směrnice o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné. Plénum jeho postoj potvrdilo 18. 5. 2010 (více v příspěvku **EP: Matky-OSVČ získají vyšší stupeň ochrany**).

Výbor ENVI na svém zasedání 4. 5. 2010 rozhodl o prodloužení lhůty pro naplnění striktních pravidel pro tepelné elektrárny do 30. 6. 2019 (více v příspěvku **ENVI: Velké tepelné elektrárny získají na svou modernizaci víc času**).

Komise připravuje další energetický akční plán; příslušná veřejná konzultace byla zahájena 7. 5. 2010, přijetí se očekává na březnové Evropské radě v roce 2011. Nová strategie by měla být zaměřena především na úspory v oblasti energetiky, nové technologie a inovace, další propojování vnitřního trhu s energiemi, energetické sítě a posílení kooperace a solidarity v rámci EU v oblasti energetiky. Větší soudržnost a efektivita by měla panovat i ve vnějších vztazích EU v energetické oblasti (více v příspěvku **Komise připravuje další energetický akční plán**).

Výbor ECON 10. 5. 2010 přijal šest zpráv týkajících se dohledu nad finančními institucemi. Navzdory názoru Komise i Rady by se měl výrazně zpřísnit (více v příspěvku **ECON chce posílit dohled nad finančními institucemi**).

Bývalý komisař Mario Monti 10. 5. 2010 prezentoval svou zprávu. Jeho cílem je „restart“ projektu jednotného vnitřního trhu EU (více v příspěvku **Mario Monti: jednotný trh potřebuje restart**).

V reakci na krizi v Řecku Rada 10. 5. 2010 rozhodla o vytvoření speciálního mechanismu pomoci člen-

ským státům, který zahrnuje jak finanční pomoc, tak zpřísnění fiskální kázně členských států (více v příspěvku **Rada o stabilizaci společné měny**).

Komise vydala 12. 5. 2010 konvergenční zprávu, která hodnotí připravenost zemí přijmout společnou měnu euro. Kritéria splnilo Estonsko, které by se mohlo stát členem eurozóny v roce 2011 (více v příspěvku **Komise: Konvergenční zpráva a stabilizace společné měny**).

K dosavadním plánům, které počítají s výraznějším dohledem nad fiskální politikou členských států se v rámci sdělení s názvem „Posílení koordinace hospodářské politiky“, které bylo zveřejněno 12. 5. 2010, přihlásila Komise. Sdělení mj. navrhuje přísnější sankce za nedodržování povolené míry schodků a zadlužení veřejných financí a mělo by být prvním krokem k doplnění existující unie měnové o skutečnou unii hospodářskou (více v příspěvku **Komise chce zpřísnit dohled nad rozpočtovou disciplínou států**).

Výbor ECON dosáhl 17. 5. 2010 kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů (více v příspěvku **ECON dosáhl kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů**).

Ve dnech 17.–19. 5. 2010 se uskutečnila série setkání doprovázejících summit EU a států Latinské Ameriky a Karibiku, které měly být nejdůležitějšími událostmi v oblasti vnějších vztahů EU v průběhu španělského předsednictví. 17. 5. 2010 se uskutečnil summit členských států EU a členů Mercosur, následoval summit EU a Andského společenství a summit EU a středoamerických států (více v příspěvku **Summit EU – Latinská Amerika měl být „zlatým hřebem“ španělského předsednictví**).

Komise 26. 5. 2010 předložila sdělení o „národních fondech k řešení problémů souvisejících s úpadky bank“. V praxi by to mělo znamenat zdanění bank (více v příspěvku **Komise chce zatížit banky novou daní**).

Komise 26. 5. 2010 předložila sdělení, na jehož základě by se měla rozvinout debata o dalším potenciálním snížení emisí skleníkových plynů v EU – o 30% oproti roku 1990. Ve výsledku by mělo jít o politické rozhodnutí (více v příspěvku **Komise: Diskutujeme o snížení emisí skleníkových plynů o 30%**).

Komise 27. 5. 2010 přijala revizi tzv. nařízení o blokové výjimce. Cílem by měla mj. být „řízená“

liberalizace trhu se servisními službami pro automobily (více v příspěvku **Komise: prodej a servis automobilů se bude liberalizovat**).

Albánie a Bosna a Hercegovina získají stejně jako jejich sousedé možnost cestovat do zemí EU bez víz (více v příspěvku **Bezvízové cestování do EU pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny**).

PŘEHLED DĚNÍ KVĚTEN 2010

DANĚ

Španělské předsednictví oživuje návrh revize směrnice o zdaňování úspor

Návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2003/48/ES o zdaňování příjmů z úspor v podobě úrokových plateb ([KOM\(2008\)727](#))

Španělské předsednictví v průběhu května 2010 po čase opět otevřelo otázku návrhu revize směrnice o zdaňování úspor.

Kontext

Komise návrh revize směrnice č. 2003/48 o zdaňování úspor zveřejnila v listopadu 2008. Nová norma by měla zajistit, aby nebylo možné vyhýbat se zdaňování prostřednictvím zakládání „fiktivních“ právnických osob nebo nadací a fondů (které často disponují daňovými výjimkami; stávající norma se uplatňuje od 1. 7. 2005).

Danou iniciativu lze volně spojovat především s německými snahami zamezovat daňovým únikům skrze zpřísnění unijních norem. Daňové úniky v EU údajně dosahují 200–250 mld. € ročně (2,5 % HDP EU), z čehož cca 40 mld. € tvoří podvody s DPH. Plénum EP své první čtení završilo v dubnu 2009 (přijalo zprávu Benoîta Hamona z výboru ECON), Rada o své pozici zatím jedná.

Obsah

Jedním z navrhovaných opatření by mělo být okamžité zdaňování příjmů z úroků (tj. hned, byť dané příjmy nemusejí jejich příjemci plynout okamžitě, ale přes prostředníka). Ve výsledku by to znamenalo zavedení daňové povinnosti i pro subjekty, jež jsou jí nyní zbaveny, popř. se jí netýká obecně.

Pokud jde o zdaňování příjmů z úspor, měla by být daňová povinnost rozšířena i na ty (moderní) finanční produkty, kterých se nyní netýká (některé typy cenných papírů, životní pojistky, investiční fondy ap.).

Nová norma by měla rovněž zajistit automatickou výměnu informací mezi členskými státy, resp. jejich finančními úřady, aby mohly zdaňovat příjmy z úroků, které jejich obyvatelé získali mimo svůj domovský stát.

V současnosti z této praxe disponují výjimkou Rakousko, Belgie a Lucembursko a o informace z těchto států je třeba žádat na individuální bázi; naopak na základě bilaterálních dohod k ní dochází mezi členskými státy EU a nečlenským Švýcarskem, Lichtenštejnem, Monakem, Andorrou a San Marinem a deseti závislými územími Velké Británie a Nizozemska – Anguillou, Arubou, Britskými Panenskými ostrovy, Kajmanskými ostrovy, Guernsey, Ostrovem Man, Jersey, Montserratem, Holandskou západní Indií a Turks a Caicos.

Sporné body

Problematickým je především nesouhlasný postoj Rakouska a Lucemburska, jež by s novou směrnicí přišly o výjimku z automatické výměny informací mezi finančními úřady (viz výše). Španělské předsednictví navrhuje, aby výjimka vypršela nejpozději 1. 1. 2014 (přičemž původní návrh počítal až s 1. 1. 2015).

Obě země jsou ochotny souhlasit jedině za podmínky, že stejnému režimu (tj. faktickému zrušení bankovního tajemství) bude na základě revidované směrnice vystaveno i nečlenské Švýcarsko, což však Španělsko (v kontrastu např. k Velké Británii, Německu nebo Francii) nepodporuje.

Další vývoj

Rada na úrovni ministrů o návrhu zatím jednala třikrát, zatím však vždy bez úspěchu. Přesný harmonogram není (také s ohledem na citlivost dané problematiky) k dispozici.

Lze však předpokládat, že ambiciózní návrh španělského předsednictví podporu v Radě nezíská.

Komise chce zatížit banky novou daní

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the European Central Bank. Bank Resolution Funds ([COM\(2010\)254](#))

Komise 26. 5. 2010 předložila sdělení o „národních fondech k řešení problémů souvisejících s úpadky bank“. V praxi by to mělo znamenat zdaňování bank.

Kontext

Doznívající finanční krize podle Komise přinesla EU jednu zkušenost: nesmí se opakovat, aby z veřejných prostředků byly saturovány banky, jež nejsou schopny si zajistit vlastní hospodaření. Za tím účelem (a v reakci na podnět G20 ze září 2009) od října 2009 do ledna 2010 uskutečnila veřejnou konzultaci, jež tuto její domněnku podpořila.

V poslední době jde vedle snah o vybudování nové dohledové architektury nad finančními institucemi (viz níže) o další pokus, jak se pokusit dostat finanční sektor pod (veřejnou/byrokratickou) kontrolu. Ostatně nová finanční architektura, zejm. EBA, součást tzv. mikrodohledu (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#)), by měla podle Komise i EP být na nové fondy přímo navázána, a to jak pokud jde o jejich kontrolu, tak o distribuci prostředků z nich.

Signifikantní je, že Komise se doposud zavedení nové podoby zdanění spíše bránila (více v příspěvku „Komise: Zavedení daně z finančních transakcí by bylo problematické“, [Monitoring duben 2010](#)), byť nevylučovala, že banky by měly do budoucna udržovat vyšší objemy rezerv (více v příspěvku „Komise: Banky by měly udržovat vyšší rezervy“, [Monitoring březen 2010](#)). Změnu postoje Komise částečně vysvětluje výměna na postu odpovědného komisaře – Ira Charlieho McCreevyho nahradil Francouz Michel Barnier.

Obsah

Cílem Komise je zajistit, aby v budoucnu úpady bank – na základě principu „znečišťovatel platí“, jak podotkl komisař Barnier – nebyly na úkor daňových poplatníků a nenarušovaly stabilitu finančního systému. Za tím účelem by měly vzniknout národní fondy, oddělené od státních rozpočtů, do nichž by přispívaly samy banky. Kolik a podle jakých pravidel (na základě spravovaných aktiv, pasiv, zisků, bonusů, podle „švédského“ modelu zdanění všech půjček sazbou 0,036%), však zatím není známo.

Počítá se pouze s tím, že celkový objem všech fondů by měl činit cca 140 mld. €. Fondy by neměly za úkol banky „zachraňovat“, ale měly by napomoci zajistit jejich řízený úpadek.

Sporné body

Kritika návrhu Komise se vede především po linii morálního hazardu, jež by mohly nové národní fondy navýšit; nechat „padnout“ nefunkční banku, jež by do nich přispívala, by bylo (pro

dotčené vlády) hůře proveditelné, nehledě na ex ante „záruky“, které by mohla existence fondů (byť neoprávněně) vyvolávat.

Samotné banky se obávají snížení konkurenčních výhod těch bank, jež hospodaří zodpovědně, odklonu investorů (kvůli nepředvídatelnosti dění v bankovním sektoru) či snížení disponibilního kapitálu v době, kdy by měly z důvodu nedostatku prostředků na trhu (po hospodářské recesi) spíše úvěrovat. Otázkou je také to, zda celý mechanismus může pro svůj účel generovat dostatek prostředků (na záchranu bank EU jako celek v posledních 2 letech vynaložila údajně až 4 biliony €, tj. cca 30% svého HDP) a zda se jeho zavedení vyplatí, pakliže banky (a z finančních institucí jediné ony, se zařazením jiných se nepočítá) mohou přijít až 20% svých zisků (budou si ztráty kompenzovat zdražením svých služeb?). V neposlední řadě je sporné, zda k němu přistoupí i země mimo EU (zejm. G20); zatím tomu nic nenásvědčuje, rozhodující bude postoj USA.

Iniciativu Komise podporuje krom MMF především Švédsko (to už svůj vlastní fond tvoří, v roce 2025 by měl dosáhnout objemu 2,5% švédského HDP), Německo (jeho chystaný fond by měl nabývat cca 1 mld. € ročně), Francie a Velká Británie, byť dvě posledně uvedené země předpokládají, že vybrané prostředky by se měly stát součástí národních veřejných rozpočtů.

Pozice ČR

Subjekty z ČR – ministerstvo financí, centrální banka nebo Česká bankovní asociace – se k iniciativě Komise stavějí přinejmenším zdrženlivě.

Další vývoj

Sdělením by se měla 8. 6. 2010 zabývat Rada, summit Evropské rady ve dnech 17.–18. 6. 2010 a následně schůzka zemí G20 v Torontu ve dnech 26.–27. 6. 2010.

V říjnu 2010 by měla Komise své návrhy ze sdělení specifikovat (zejm. o způsob a výši „plnění“ navrhovaných fondů), předložení příslušného legislativního návrhu se očekává v roce 2011. Po roce 2014 se údajně počítá s potenciálním sloučením národních fondů (vzniknou-li) v jeden unijní.

Pokud bude očekávaný legislativní návrh založen na právní bázi vnitřního trhu (a nikoliv daní), lze očekávat, že pro jeho schválení bude v Radě postačovat pouze kvalifikovaná většina, resp. že nebude nutné dosáhnout jednomyslnosti.

DOPRAVA

EP je pro, aby byly pokuty za přestupky proti „sociálním předpisům“ v dopravě srovnatelné

Návrh zprávy o sankcích v případě vážného porušení sociálních předpisů v silniční dopravě (2009/2154(INI))

Plénum EP 18. 5. 2010 přijalo zprávu Helly Ranner (z vlastní iniciativy výboru TRAN), jejímž hlavním poselstvím je zajištění „srovnatelnosti“ výše sankcí (primárně pokut) za přestupky proti „sociálním předpisům“ v dopravě (doba jízdy, doba odpočinku, pracovní podmínky ap.) napříč celou EU.

Kontext

Cílem zprávy je upozornit na neuspokojivou implementaci řady unijních předpisů (mj. nařízení č. 3821/85, nařízení č. 561/2006 či směrnice č. 2006/22), zejm. z toho důvodu, že nejsou ve všech svých parametrech adekvátně formulovány. Výbor TRAN o textu hlasoval v dubnu 2010 (více v příspěvku „TRAN: Výše pokut za přestupky proti ‚sociálním předpisům‘ v dopravě musí být v EU srovnatelná“, [Monitoring duben 2010](#)).

Obsah

Zpráva kritizuje nejen různé metody klasifikace závažnosti přestupků, ale také různou výši pokut v jednotlivých členských státech (podle Komise, resp. dokumentu KOM(2009)225, od 58 € do 5 tis. €). Podle názoru výboru TRAN by členské státy měly zavést minimální a maximální výše pokut za jednotlivé přestupky, např. na základě čl. 83 Smlouvy o fungování EU.

Otázka různých cenových hladin v různých zemích by měla být zohledněna jen okrajově. Naopak by se měl např. zvýšit počet kontrol na silnicích a počet parkovacích míst pro kamiony (a povědomí o nich), aby řidiči mohli dodržovat povinné doby odpočinku.

Sporné body a další vývoj

Přijatá zpráva, proti níž se postavili pouze konzervativní poslanci v EP, nemá na členské státy ani Komisi žádný bezprostřední vliv.

Z hlediska merita věci je signifikantní, že EP navrhuje opatření, na jejichž realizaci (včetně finančního zajištění) se nemá podílet on sám, resp. EU, ale primárně členské státy.

ENERGETIKA

Komise připravuje další energetický akční plán

[Stock taking document](#), „Towards a new Energy Strategy for Europe 2011–2020“

Komise připravuje další energetický akční plán, příslušná veřejná konzultace byla zahájena 7. 5. 2010.

Kontext

V lednu 2007 byl poprvé zveřejněn komplexní balík dokumentů s názvem „Energetická politika pro Evropu“.

Pod jeho vlivem byly následně zveřejněny klíčové soubory legislativních dokumentů v oblasti energetiky, např. tzv. klimaticko-energetický balík, tzv. třetí liberalizační balík či návrhy týkající se energetické účinnosti.

V listopadu 2008 byl potom v návaznosti na závěry Evropské rady vydán tzv. Druhý strategický přezkum energetiky (Second Strategic Energy Review), který se zaměřuje na energetickou budoucnost EU v delším časovém horizontu, konkrétně v období let 2020–2050, a obsahuje návrhy na legislativní změny zejména v oblasti energetické bezpečnosti (bezpečnost dodávek ropy a zemního plynu) či v oblasti energetické infrastruktury a projektů transevropských energetických sítí (TEN-E).

Přijetí nového energetického akčního plánu EU se očekává na březnové Evropské radě v roce 2011. Prozatím probíhá konzultace mezi Komisí a potenciálními zainteresovanými partnery nad zveřejněným dokumentem, který se týká nové strategie, která by podle prvotních návrhů měla být zaměřena především na úspory v oblasti energetiky, nové technologie a inovace, další propojování vnitřního trhu s energiemi, energetické sítě a posílení kooperace a solidarity v rámci EU v oblasti energetiky. Větší soudržnost a efektivita by měla panovat i ve vnějších vztazích EU v energetické oblasti.

Obsah

Větší důraz než v předcházejících strategiích má být kladen i na investice, a to především do nových technologií, infrastruktury, zlepšení v oblasti energetické účinnosti, ale také v oblasti vzdělávání, byť z hlediska těchto investic hodlá Komise využívat především tržních nástrojů.

Počítá se s koordinováním národních strategií a s důležitou rolí aktérů na regionální a lokální úrovni.

Předložený dokument, který je podkladem pro veřejnou konzultaci, zdůrazňuje efektivitu „evropských“ řešení a přístupů.

Zdůrazňován je i předpokládaný pozitivní vliv kontroverzního cíle využívání 20% obnovitelných zdrojů k výrobě energie do roku 2020 na vytváření pracovních míst v EU; údajně by mělo jít o více než půl milionu nových pracovních míst, což ovšem ignoruje dodatečné náklady v jiných oblastech, které nezřídka v případě nákladného využívání obnovitelných zdrojů nese především spotřebitel.

Neméně důležitou součástí nové strategie má být rozvoj energetických sítí, o kterém hovořil již SER.

Ale hovoří se i o energetických daních a ochraně spotřebitelů nejzranitelnějších vůči eventuelním výpadkům v dodávkách zdrojů.

V neposlední řadě má být diskutována otázka týkající se další integrace energetických trhů nejen v rámci EU, ale také ve vztahu mezi EU a jejím bezprostředním sousedstvím.

Další vývoj

Nově připravovaný energetický akční plán je bezpochyby problémem, kterému je potřeba věnovat pozornost v souvislosti s tím, jakou důležitost mají momentálně energetika, energetická politika a energetická bezpečnost nejen v ekonomické agendě EU. Jsou zde obsaženy body náležející v posledních letech mezi nejdůležitější problémy evropské energetické bezpečnosti, ale i potenciálně problematické otázky, které se mohou stát zárodkem další regulace na evropské úrovni. Konzultace má trvat do 2. 7. 2010.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Rada o stabilizaci společné měny

Council conclusions, Economic and Financial Affairs Council, Extraordinary meeting Brussels, 9/10 May 2010

Rada 10. 5. 2010 přijala nařízení, kterým se zavádí evropský mechanismus finanční stabilizace o celkovém objemu až 500 mld. €. Mechanismus je součástí komplexního balíku opatření k nápravě finanční situace v EU. Nařízení vyplynulo z předchozího samostatného jednání ministrů eurozóny 7. 5. 2010.

Kontext

Vzhledem k finanční situaci Řecka a výši jeho zadlužení EU v dubnu 2010 rozhodla, že mu poskytne v příštích 3 letech půjčku ve výši

110 mld. € (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring, duben 2010](#)). Eurozóna přislíbila zajistit 80 mld. a MMF 30 mld. €. Prvních 40 mld. € bylo uvolněno 2. 5. 2010.

Již v květnu 2010 muselo Řecko refinancovat dluh ve výši 8,5 mld. €. Nejistota pramenící z váhavého postoje Německa zapojit se do finanční pomoci Řecku, byla 7. 5. 2010 rozptýlena, když obě komory německého parlamentu tuto půjčku schválily. Francie, Nizozemsko nebo Portugalsko tak učinily také. Slovensko, pro které se pomoc Řecku stala volebním tématem, počká na schválení půjčky novým parlamentem. Blokovat jednání v rámci EU však nebude.

10. 5. 2010 proběhlo mimořádné zasedání Rady, na kterém byla pomoc Řecku a další opatření na zvládnutí finanční krize oficiálně zahájena.

Obsah

Během května 2010 došlo k upřesnění podoby finanční pomoci zadluženému Řecku. Ministři eurozóny rozhodli, že 3letá půjčka bude rozdělena do 12 částí, přičemž státy eurozóny zajistí 80 mld. a MMF 30 mld. €. Úrok se bude pohybovat okolo 5 %.

Ministři financí EU jednali o stabilizaci a budoucnosti společné měny a v ranních hodinách 10. 5. 2010 se dohodli na záchranném mechanismu v hodnotě 500 mld. €, který má zabránit rozšíření řecké dluhové krize do dalších zemí. Podle tohoto nařízení mohou státy, které se nacházejí v obtížné situaci způsobené mimořádnými okolnostmi, jako je např. vážné zhoršení mezinárodního hospodářského a finančního prostředí, jež nemohou ovlivnit, požádat o finanční pomoc. Mechanismus je v souladu se čl. 122 Smlouvy o fungování EU. Jeho aktivace bude podléhat přísným podmínkám. Půjčky bude spravovat ECB.

V rámci mechanismu bude nejprve k dispozici 60 mld. €, které na kapitálových trzích zajistí Komise a budou garantovány rozpočtem EU. Členské státy eurozóny se zavázaly, že v případě potřeby poskytnou koordinovaným způsobem pomoc až do výše 440 mld. € prostřednictvím „jednotky pro speciální účel“ (Special Purpose Vehicle), jejíž fungování bude ukončeno po uplynutí 3 let. Na finančním mechanismu ve výši 250 mld. € se bude podílet také MMF; celkově by tedy mělo být možné dosáhnout sumy 750 mld. €.

Ministři se také shodli na potřebě rychlého pokroku v otázce regulace finančních trhů a dohledu nad nimi.

Tento postoj již představilo Německo a Francie ve společném prohlášení před zasedáním Rady, když

apelovaly např. na přísnější kontrolu ratingových agentur, které jsou v případě Řecka obviňovány z vytvoření paniky na finančních trzích. Ministři zdůraznili nutnost posílení fiskální kázně všech členů EU. Za svoji fiskální politiku bylo kritizováno Španělsko a Portugalsko; země již oznámily zavedení úsporných opatření.

Setkání mělo za úkol především uklidnit finanční trhy a investory, kteří ve velkém prodávají akcie a další riziková aktiva. Euro od ledna 2010 oslabilo o 11% na 1,275 dolaru za euro. Akci z pražské burzy přišly v první polovině května 2010 o desetinu své hodnoty. Naopak se nakupuje americký dolar a zlato, jehož cena vyjádřená v eurech stoupla od začátku roku 2010 o čtvrtinu.

Během setkání Rady 9. 5. 2010 představila Komise svůj návrh finančního mechanismu – speciálního fondu, jak to přislíbil komisař Olli Rehn (více v příspěvku „EU si pohrává s myšlenkou založit Evropský měnový fond“, [Monitoring březen 2010](#)). První část spočívala na mechanismu v hodnotě 60 mld. €, což by představovalo navýšení dnes platného mechanismu pomoci 11 nečlenům eurozóny v hodnotě 50 mld. €. Tento krok by doplnilo získání financí na trzích, které by zajistila Komise a garantovaly členské státy. Tento návrh však nebyl členskými státy přijat.

Pozice ČR

Prezident Václav Klaus se domnívá, že ČR by se měla začlenění do pomoci Řecku bránit. Řecká krize nicméně dopadá i na financování dluhu ČR; dochází ke zvyšování výnosů z těchto dluhů. Během prvních 7 dní v květnu se jednalo o nárůst o 0,4 %. Podle ministra financí Eduarda Janoty by to v případě opakování dané situace znamenalo dopad na rozpočet ve výši 4–5 mld. Kč. Státní dluh ČR se od počátku roku 2010 do konce března 2010 zvýšil o téměř 39 mld. Kč na 1217 mld. Kč.

Komise: Estonsko se stane členem eurozóny v roce 2011

[Convergence Report 2010](#)

Komise vydala 12. 5. 2010 konvergenční zprávu, ve které hodnotí připravenost zemí mimo eurozónu přijmout společnou měnu. ČR prozatím podmínky přijetí eura nesplňuje.

Kontext

Hodnocení připravenosti zemí přijmout euro probíhá na pozadí celosvětové krize, jež ovlivnila vyhlídky na nominální konvergenci.

Obsah

Ze skupiny 9 zemí (Bulharska, České republiky, Estonska, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Polska, Rumunska a Švédska; Spojené království a Dánsko mají právní výjimku.) 8 podmínky přijetí společné měny nesplňuje. Estonsko je jediné, kterému se daří plnit všechna konvergenční kritéria, a proto Komise předloží návrh Radě Estonsko přijmout za člena eurozóny od ledna 2011.

Estonsko má nejvyšší veřejný dluh z členských států EU. Přestože Estonsko prodělalo za poslední rok propad ekonomiky o 14,1% a nezaměstnanost dosahuje průměru EU, podařilo se mu udržet výdaje pod kontrolou.

Pozice ČR

Úsporná opatření ČR pro roky 2011 a 2012 jsou podle Komise nedostatečná a neobsahují konkrétní opatření. S kritikou Komise česká vláda souhlasila. Vláda nicméně konkrétní opatření neuvedla záměrně, musí tak učinit vláda nová (vzešla z voleb). Materiál je připraven a bude Komisi zaslán do července 2010. Komise dále tvrdí, že dlouhodobý dopad stárnutí obyvatel je nad průměrem EU, což vede k obavě z dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí; bude vyžadovat reformu penzijního a zdravotního systému.

ČR neplní podmínky týkající se deficitu veřejných financí, který musí být nižší než 3% HDP; v roce 2009 byl na 5,9%. Země také neplní kritérium směnného kurzu, protože nevstoupilo do mechanismu ERM, ve kterém musí být minimálně 2 roky před zavedením eura. Podle zprávy ČR plní inflační kritérium, jehož 12měsíční průměrná hodnota činí 0,3%. ČR také splňuje podmínku dlouhodobé výše úrokových sazeb.

Druhé hodnocení současně s konvergenční zprávou Komise vydává ECB. Proti tomuto hodnocení se silně ohradila ČNB. Výhrada se týkala nového pohledu ECB na finanční nezávislost národních centrálních bank konstatujícího, že záporná výše vlastního kapitálu „může nepříznivě ovlivnit“ schopnost centrální banky plnit její úkoly. ČNB upozornila, že ztráty vzniklé v minulých letech z účetního přecenění devizových rezerv za celou dobu její existence nepodlomily její nezávislost a důvěryhodnost, i v mezinárodním měřítku jsou hodnoceny jako velmi vysoké. Toto téma bylo do konvergenční zprávy začleněno poprvé a podle guvernéra ČNB Zdeňka Tůmy neopodstatněně. Ztráta bude postupně umazávána ze zisků v nadcházejících letech. Tato praxe je známá i z jiných centrálních bank světa (z Izraele nebo Chile).

Další vývoj

O konečném rozhodnutí přijmout do eurozóny Estonsko rozhodne Evropská rada na summitu 17. 6. 2010 poté, co obdrží stanovisko EP. Poslední slovo bude mít Rada na svém zasedání v červenci 2010.

Plány na oživení stability eurozóny a celé EU

Komise i jednotlivé členské státy přicházejí s plány na stabilizaci a oživení eurozóny.

Kontext

Komise, Rada, ECB i jednotlivé státy navrhuji možná řešení současné krize postihující veřejné finance členských států. Shoda panuje ohledně zprávy Komise z 12. 5. 2010 zaměřující se na 3 oblasti: zpřísnění rozpočtového přezkumu, zaměření se na základní národní politiky a založení stálého krizového fondu, který by ujistil trhy, že členský stát nezbankrotuje.

Obsah

Komise chce stabilizovat společnou měnu zpřísněním Paktu stability a růstu, který v dnešní době nedodržuje většina členských zemí. Roční deficit rozpočtu by neměl překročit 3% HDP a celkový dluh 60% HDP. Předseda Komise José Manuel Barosso uvedl, že by mělo dojít k zavedení nových sankcí. Ty stávající EU vůči svým členům nikdy neuplatnila.

Komise uvedla, že od roku 2011 chce posuzovat národní rozpočty. Stane-li se z této myšlenky legislativní návrh, který musí schválit všechny členské státy, narazí Komise na nesouhlas některých z nich.

Německo 21. 5. 2010 navrhlo několik řešení současné krize: přijetí speciálních norem stanovujících maximální výši dluhů, okamžité sankce pro země, které stropy pro dluh překročí, i pro státy, které příliš utrácejí. Německo se domnívá, že bude nutné změnit zakládací smlouvy EU; navrhuje zavést možnost insolvenčního režimu, který by byl součástí záchranného mechanismu a donutil daný stát prakticky opustit eurozónu.

Uvedené návrhy navázaly na záměr zavést intenzivnější ekonomickou integraci v podobě posuzování rozpočtů Komisí před jejich přijetím národními parlamenty. Záměr znepokojil Velkou Británii, Švédsko, Francii i Německo. Německo proto společně s Francií navrhlo raději užší spolupráci s ECB při přípravě rozpočtu a řešení klíčových problémů než národním parlamentům znemožňovat jednu z jejich nejdůležitějších rolí. Komise na téma řešení státních dluhů předloží v říjnu 2010 zprávu.

Další vývoj

Ministři financí pracují na zprávě, kterou přednesou na summitu Evropské rady 17. 6. 2010. Konečná podoba zprávy bude nicméně předložena až v říjnu 2010.

Komise chce zpřísnit dohled nad rozpočtovou disciplínou států

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Posílení koordinace hospodářské politiky“ (KOM(2010)250)

K dosavadním plánům, které počítají s výraznějším dohledem nad fiskální politikou členských států se v rámci sdělení s názvem „Posílení koordinace hospodářské politiky“, které bylo zveřejněno 12. 5. 2010, přihlásila Komise. Sdělení mj. navrhuje přísnější sankce za nedodržování povolené míry schodků a zadlužení veřejných financí a mělo by být prvním krokem k doplnění existující unie měnové o skutečnou unii hospodářskou.

Kontext

Nejvyšší představitelé Německa a Francie, kancléřka Angela Merkelová a prezident Nicolas Sarkozy, zaslali 6. 5. 2010, den před konáním summitu, který byl věnován otázce finanční pomoci Řecku, dopis představitelům dalších členských zemí eurozóny vyzývající k tvrdšímu postupu vůči těm členům eurozóny, kteří porušují zejména ta ze stabilizačních a konvergenčních kritérií, která se týkají rozpočtu a veřejného zadlužení. Dle obou státníků by řecký případ měl být impulzem k posílení hospodářské koordinace napříč eurozónou, a to v zájmu záchrany projektu eura.

Dopis se odvolával i na závěry zasedání skupiny G20, které se vyslovily pro regulaci finančních trhů.

Pro urychlení reforem, které by vedly k rozpočtovým úsporám ve státech potýkajících se s vysokým zadlužením veřejných rozpočtů, se vyslovil i šéf ECB Jean-Claude Trichet, varování ratingových agentur v tomto smyslu přicházejí zejména vůči jihoevropským členům eurozóny, Portugalsku, Španělsku, Itálii, ale zmiňováno je v této souvislosti i Irsko.

Také Portugalsko se potýká s vysokým rozpočtovým deficitem, který dosahuje téměř 9,4% HDP země, přičemž příslušné konvergenční kritérium hovoří o tom, že rozpočtový deficit veřejného sektoru nesmí dlouhodobě překračovat 3% HDP s výjimkou přechodného překročení této hranice, které je to-

terováno v případě, že jinak dochází k neustálému a výraznému snižování tohoto schodku až k povolené hranici. Rozvolnění pravidel Paktu stability a růstu, k němuž došlo v roce 2005, potom ještě vytvořilo prostor pro větší benevolenci, pokud jde o možnost uplatnění sankcí vůči státu, který stanovená kritéria nedodržuje.

Portugalsko by tak mohlo být dalším problémovým prvkem eurozóny, na rozdíl od Řecka se však nepotýká současně i s obrovským celkovým dluhem veřejného sektoru, který v řeckém případě dosahoval až 115 % HDP země, přičemž příslušné konvergenční kritérium povoluje dlouhodobě veřejné zadlužení ve výši dosahující maximálně 60 % HDP, v případné porušení je potom opět tolerováno, pokud se veřejný dluh dostatečně snižuje k povolené hranici. V portugalském případě také není přítomen ještě komplikující efekt zfalšovaných statistických údajů, které dlouhodobě umožňovaly Řecku krýt zadlužení rozpočtové i celkový deficit veřejných financí, byť se na problémový charakter nakládání Řecka se statistickými údaji ohledně konvergenčních a stabilizačních kritérií v zákulisí upozorňovalo.

Výzev souvisejících s posílením rozpočtové kontroly na nadnárodní úrovni se chopila i Unie evropských federalistů (UEF), která při příležitosti oslav Dne Evropy (9. květen jakožto připomínka zveřejnění tzv. Schumanovy deklarace, která předznamenala založení ESUO) zveřejnila s poukazem na „stále živý odkaz“ Roberta Schumana a Jeana Monneta výzvu k tomu, aby politika rozpočtových výdajů jednotlivých členských států byla přesunuta z národní na federální úroveň. Stále častěji se objevuje volání po „evropském ministerstvu financí“, a to především v rámci eurozóny.

Obsah

Sdělení navrhuje strategii snižování rozpočtových výdajů napříč celou EU, přičemž nejprísnější pravidla se mají týkat eurozóny. Především se jedná o země potýkající se s opakovanými problémy, jako je Řecko, a další potenciálně problematické státy – Portugalsko, Španělsko, Itálii a Irsko.

Nová strategie navrhuje vrátit se zpět k prísnějším dodržování Paktu stability a růstu. Opatření z roku 2005, doby, v níž Evropa ještě vesměs zažívala hospodářský růst, byť v případě západní Evropy nižší než u nových členských států, se ukázala jako nesprávný krok.

Podle kritérií Paktu se v současné době 25 z 27 členských států EU nachází v korekčním režimu z důvodu nedodržení kritéria, které se týká vyváženosti rozpočtové politiky a vládního dluhu. Záměrem

Komise je také učinit jedním z rozhodujících kritérií paktu, jehož nedodržování by bylo možné postihovat sankcemi, maastrichtské kritérium, které se týká celkového zadlužení veřejných financí.

V rámci eurozóny mají platit posílené pravomoci Komise a euroskupiny, tedy Rady ministrů financí eurozóny, vydávat varování či doporučení zemím, které se od vytyčených cílů odchýlí. Za účelem včasného zjištění takových trendů sdělení počítá s tabulkovým zpracováním údajů týkajících se obchodu, zahraničních investic, ceny práce, míry nezaměstnanosti pro jednotlivé země.

Další dosud bezprecedentní inovací je možnost, aby byl členský stát eurozóny podroben žádostem či tlaku ostatních členů, aby přehodnotil výdajovou stránku své rozpočtové politiky, pokud se nechová dostatečně úsporně.

Sporné body

V rámci EP prezentované sdělení vyvolalo kritické reakce zejména u poslanců frakce S&D, kteří navrhovaná opatření označili za drakonic-ká, mířící proti možnosti „pokrizového“ zotavení evropských ekonomik.

Je otázkou, do jaké míry by byla hrozba sankcí efektivně uplatňována, protože nadále mají být „posledním prostředkem“.

Další vývoj

Vše nasvědčuje dalšímu zpřísnění a unifikaci pravidel v rámci eurozóny, v níž bude zřejmě nutno počítat s výraznějším dohledem nad hospodářskými politikami členských států. Na druhé straně se eurozóna odmítá vzdát dalšího svého rysu, který je kritiky (k nimž patří např. i český prezident Václav Klaus) označován za jednu z nejhmatatelnějších příčin současných problémů, a to je permanentní rozšiřování.

Právě rozšiřování o země, které z dlouhodobého hlediska nevykazují makroekonomickou stabilitu, ani co se fiskální politiky týče, rozšiřování do velké míry politicky motivované (demonstrace „úspěšnosti“ existence projektu eura a eurozóny), stálo i v pozadí nepřilíh šťastného přijetí Řecka mezi členy eurozóny již rok po zavedení společné měny, jakkoli země vykazovala známky nepřipravenosti a zárodky velkých problémů. Navzdory tomu chce eurozóna v rozšiřování pokračovat. Všechny státy přistoupiší v rámci východního rozšiřování se zavázaly k přijetí společné měny v budoucnosti a Lisabonská smlouva politický charakter tohoto „povinného“ závazku ještě zvýraznila zrušením statutu států, na které se vztahuje výjimka z účasti v projektu společné měny.

Od ledna 2011 by euro mělo přijmout Estonsko dlouhodobě vykazující nízkou inflaci, rozumnou fiskální politiku i měnovou stabilitu. Je to současně stát, který v dnešní krizové době vykazuje nejnížší míru veřejného dluhu v celé EU. Současně ovšem tento stát pod vlivem krize vykázal v průběhu roku 2009 i největší hospodářský pokles v rámci celé EU, je tedy na místě i obezřetnost, byť se tento pokles masivně neprojevil na cenách, mzdách ani veřejných výdajích obecně.

Estonsko bylo navíc před několika lety též v problémech týkajících se rozpočtového dluhu, podařilo se jej však rekordně snížit, takže nemusela být uplatněna specifická procedura, kterou Komise uplatňuje vůči zadluženým zemím.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

Catherine Ashton EP o EEAS zatím nepřesvědčila

[Proposal](#) for the establishment of the EEAS.

Working document by Elmar Brok (AFET), and Guy Verhofstadt (AFCO), rapporteurs on EEAS. Updated version 20/04/2010

[Draft working document](#) by Elmar Brok (AFET), and Guy Verhofstadt (AFCO) On the Proposal for a Council Decision on EEAS. Version 3 May 2010

Na půdě výboru AFET byla 4. 5. 2010 představena modifikovaná verze návrhu zprávy s pozměňovacími návrhy zpravodajů Elmara Broka a Guye Verhofstadta k návrhu rozhodnutí Rady zakládajícímu organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (EEAS), který prezentovala vysoká představitelka EU pro SZBP Catherine Ashton v březnu 2010 (více v příspěvku „Evropská služba pro vnější činnost: Catherine Ashton versus EP“, [Monitoring března 2010](#)).

Kontext

Rada dospěla k politické dohodě o tomto návrhu v dubnu 2010 (více v příspěvku „Rada podpořila Catherine Ashton v otázce Evropské služby pro vnější činnost“, [Monitoring dubna 2010](#)).

Z hlediska legislativní procedury má EP pouze konzultační pravomoc, pokud jde o fungování útvaru, protože tyto otázky náležejí do oblasti SZBP, kde i Lisabonská smlouva předpokládá zachování konzultační procedury namísto spolurozhodování. V rozpočtových a organizačních otázkách však má EP stejné pravomoci jako Rada.

EP se s takovou úlohou neztotožňuje a vyjadřuje zájem spolurozhodovat o všech otázkách.

Obsah

Dle modifikované verze zprávy Elmara Broka a Guye Verhofstadta se pozměňovací návrhy EP týkají především rozpočtu nové agentury a jejího vztahu ke Komisi.

Dle zprávy by EEAS měla být v administrativním smyslu více podřízena Komisi a také samotná vysoká představitelka EU pro SZBP by měla být podle této představy plně odpovědná EP, a to nejen v rozpočtových, ale také v politických otázkách. I rozpočet EEAS by měl být dle EP součástí rozpočtu Komise, zatímco Ashton původně prosazovala mj. rozpočtovou nezávislost EEAS.

Cílem pozměňovacích návrhů EP je vesměs, zdá se, snaha o určité posílení Komise coby nadnárodní instituce v oblasti SZBP. Lisabonská smlouva sice explicitním rozdělením kompetencí mezi EU a členské státy na výlučné, sdílené a doplňkové fakticky zrušila někdejší „maastrichtský chrám“ oddělující komunitární a mezivládní pilíře, SZBP však nadále má mít výjimečné postavení. Za určitý znak „komunitarizace“ této oblasti lze považovat posílení funkce vysokého zmocněnce EU pro SZBP, který je současně místopředsedou Komise, tedy zástupcem nadnárodní instituce i mezivládní Rady, které předsedá ve formaci ministrů zahraničních věcí. Předpokládá se současně úzká spolupráce vysoké představitelky v rámci Komise, zejm. s komisaři odpovědnými za oblast rozvoje, susedské politiky (komisař Štefan Füle) a humanitární pomoci. Tuto koordinaci mezi Komisí a Radou měla podle původní verze zprávy ještě zajišťovat speciální struktura v rámci EEAS.

Další pozměňovací návrhy EP se týkají vnitřní struktury EEAS a obsahu její činnosti.

Dle původních návrhů měly být do činnosti EEAS zahrnuty i oblast vnějších obchodních vztahů či boj s klimatickými změnami, ale prezentovaná verze zprávy již počítá pouze s napojením EEAS na příslušná portfolia Komise v případě potřeby.

Pozměňovací návrhy obsahují kupříkladu i požadavek vytvoření týmu pro krizové řízení v čele s vysokou představitelkou pro SZBP v rámci EEAS, zabývající se i vztahem mezi Ashton a jednotlivými delegacemi EEAS ve třetích zemích.

Pro případ konfliktu má být ovšem opět posílena Komise, protože v takovém případě by dle návrhů obou europoslanců měla odpovědnost za vypracování řešení spočívat na kolegiu komisařů, což je nový prvek posilující de facto roli Komise v SZBP.

Sporné body

Někteří polští poslanci nepřestávají poukazovat na nerovnoměrné geografické zastoupení v rámci EEAS na úrovni diplomatického servisu, ačkoliv Ashton ve svém návrhu princip pokud

možno spravedlivého geografického zastoupení členských zemí zohlednila.

Jedna část úředníků EEAS by měla být složena ze stávajícího zastoupení v rámci DG pro vnější vztahy (Relex). Zejm. polští zástupci v EP však poukazují na to, že především členské státy přistoupení v rámci východního rozšíření nemají dodnes na úřednické úrovni v DG Relex, podobně jako v dalších útvech Komise, zastoupení srovnatelné s reprezentanty starších a větších členských států, což by v rámci EEAS vytvářelo disproporci. Vedle prakticky všech nových členských států včetně Kypru a Malty, která ve stávajícím DG Relex dokonce neměla na adekvátní úřednické úrovni žádného zástupce, se to týká i některých dalších malých zemí EU, například Lucemburska. Že nezáleží pouze na velikosti, o tom svědčí silné zastoupení Belgie, na které upozorňoval např. polský europoslanec Jacek Saryusz-Wolski, mimořádné postavení Belgie však bývá v těchto případech obvykle vysvětlováno skutečností, že většina klíčových institucí EU sídlí právě zde.

Polští zástupci volají především po tom, aby EEAS nezaplňovala místa „vyčleněná“ pro zástupce Komise pouze „zasloužilými“ úředníky, ale požadují dodatečná nová místa pro početně podhodnocené nové a malé členské státy. Zpráva Elmara Broka a Guye Verhofstadta přitom požaduje dokonce něco na způsob indikativních kvót pro jmenování úředníků z jednotlivých členských států.

Další vývoj

Jednání EP o otázkách spojených s EEAS zveřejněním pozměněné zprávy nekončí, vzhledem k rozpočtovým a administrativním konsekvencím je ustavení nového tělesa projednáváno i na úrovni dalších výborů, především výboru BUDG.

Ashton se 10. 5. 2010 setkala mj. s představiteli EP ve snaze přimět je akceptovat své kompromisní stanovisko tak, aby EEAS mohla být sestavena a začít fungovat už po červnovém zasedání Evropské rady, právě jednání s EP se však komplikují.

Jak Rada, tak Komise prezentovaný návrh již podpořily a Ashton vůči EP učinila další ústupky týkající se především většího zapojení EP do konzultací v rámci SZBP či přístupu europoslanců k dokumentům. EP má být častěji konzultován před uskutečněním konkrétních akcí, při přijímání společných strategií v případě mandátu pro zahraniční mise, včetně misí pozorovatelských, což souvisí se skutečností, že tyto mise jsou financovány ze společného rozpočtu, či v případě jmenování speciálních zástupců EU v konkrétních problémových oblastech. EP byl také ujištěn, že v rozpočtových otázkách týkajících se

EEAS má v souladu s Lisabonskou smlouvou stejné postavení jako Rada.

Situace před červnovou Evropskou radou tedy zůstává otevřená.

Navýšení počtu europoslanců se obejde bez svolání konventu

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 6. května 2010 o návrhu Evropské rady nesvolávat konvent pro revizi Smluv, pokud jde o přechodná opatření týkající se složení Evropského parlamentu (2009/0814(NLE))

Doporučení o návrhu Evropské rady nesvolávat Konvent pro revizi Smluv, pokud jde o přechodná opatření týkající se složení Evropského parlamentu (2009/0814(NLE))

Plénum EP 6. 5. 2010 schválilo 2 zprávy europoslance Íñiga Méndeze de Viga a návrh rozhodnutí Evropské rady, podle kterého změna platné Lisabonské smlouvy, na jejímž základě má přechodně dojít k navýšení počtu europoslanců ze stávajících 736 (zvolených ještě dle tehdy platné Smlouvy z Nice) na 754, se má odehrát na mezivládní konferenci plánované na 17.–18. 6. 2010, aniž by musel být svolán konvent.

Kontext

Zvláštní situace týkající se počtu europoslanců vznikla poté, kdy volby do EP v roce 2009 ještě proběhly podle tehdy platné Smlouvy z Nice, která na základě modifikací, k nimž došlo v souvislosti se vstupem Bulharska a Rumunska, předpokládala zvolení 736 europoslanců.

Lisabonská smlouva přitom počítá s maximálním počtem 751 europoslanců (750 poslanců + 1 předseda), současně předpokládá maximální počet 96 europoslanců na jednu zemi, namísto současného stavu, kdy dle tehdy platné Smlouvy z Nice bylo za Německo zvoleno 99 europoslanců. V souvislosti s faktem, že ke vstupu v platnost Lisabonské smlouvy došlo až v průběhu funkčního období nového EP, vznikla do určité míry absurdní situace, kdy by bylo nutné rozloučit se se 3 německými poslanci, aby byla naplněna litera Lisabonské smlouvy. Evropská rada se proto v reakci na tuto situaci dohodla, že počet europoslanců bude dočasně navýšen na 754 (více v příspěvku „Lisabonská smlouva vstoupila v platnost“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Platná Lisabonská smlouva přinesla i určité modifikace, pokud jde o způsoby změny stávajícího primárního práva. Standardní procedura změny platné smlouvy, která dosud zahrnovala svolání mezivládní konference a následnou ratifikaci v rámci členských zemí dle jejich platného ústavního práva, byla do-

plněna o svolání konventu, Lisabonská smlouva však připouští, aby Evropská rada za souhlasu EP rozhodla, že svolání konventu není třeba a změnu je možné dohodnout pouze na standardním zasedání mezivládní konference.

Obsah a sporné body

Souhlas EP byl udělen na základě hlasování 499 poslanců pro návrh, 94 poslanců hlasovalo proti a 4 se hlasování zdrželi.

K zanesení dočasné smlouvy do již platné Lisabonské smlouvy bude použit standardní postup změny primárního práva, tedy mezivládní konference; uspořádání konventu bylo shledáno nadbytečným vzhledem k tomu, že se má jednat pouze o technickou změnu smlouvy.

Změnu však musí ratifikovat všechny členské státy a po tuto dobu bude 18 nových poslanců v EP přítomno pouze jako pozorovatelé bez hlasovacího práva.

Problém tkví v tom, že od roku 1979 jsou poslanci EP voleni přímo a nepočítá se s možností návratu k variantě pouhého delegování stávajících poslanců ze zákonodárního tělesa členského státu. Tuto variantu chce v současnosti při doplňování počtu poslanců využít Francie a rozhodnutí Evropské rady, které v květnu 2010 poslanci většinou z řad EPP, S&D a ALDE schválili, to umožnilo.

Někteří poslanci využili debatu k úvahám o závažnější změně volebního systému do EP.

Pod vlivem varianty, kterou nyní umožňuje Lisabonská smlouva, tedy svolání konventu k možné přípravě změn primárního práva také na žádost EP, nejen členských států, byl ke druhé zprávě Méndeze de Viga připojen pozměňovací návrh, který má informovat Evropskou radu o tom, že v EP existuje vůle po prosazení voleb do EP na základě unifikované procedury. Ke svolání konventu, který by se zabýval takovou institucionální reformou, by mohlo dojít na jaře 2011. V této souvislosti se lze ptát, zda tyto i jiné nové možnosti, které přináší Lisabonská smlouva v souvislosti s revizní procedurou, nepovedou k jejímu nadužívání a hledání dalších a dalších příležitostí pro prosazování fundamentálních primárněprávních změn, ještě než dojde k řádnému „usazení“ změn již proběhnuvších.

Další vývoj

Z hlediska ČR je důležitý ještě jeden prvek: podobně jako tzv. irské výjimky, které byly schváleny Evropskou radou v prosinci 2008, i tzv. česká výjimka, kterou požadoval prezident Václav Klaus ve vztahu k Listině základních práv EU a jejíž podoba byla dohodnuta na summitu v říjnu 2009, prozatím nejsou součástí primárního práva. V souvislosti

s možnými změnami Lisabonské smlouvy, které se týkají dočasné změny počtu poslanců, byla diskutována i možnost využít tuto příležitost pro včlenění výjimek do primárního práva, mezivládní konference v červnu 2010 však má být využita čistě k řešení otázky týkající se EP a s dalšími změnami Lisabonské smlouvy se nepočítá.

JUSTICE A VNITRO

Komise představila akční plán pro ochranu nezletilých migrantů přicházejících do EU bez doprovodu

Evropská komise vyzývá k větší ochraně nezletilých migrantů, kteří přicházejí do EU bez doprovodu.

V Bruselu, dne 6. května 2010 ([IP/10/534](#))

Concrete actions to protect unaccompanied minors.

Brussels, 6 May 2010 ([MEMO/10/168](#))

Comparative EU Study on Unaccompanied Minors.

Brussels, 6 May 2010 ([MEMO/10/169](#))

Komise 6. 5. 2010 zveřejnila 10bodový akční plán, který má zlepšit stávající ochranu nezletilých imigrantů na území EU.

Kontext

Podle údajů Eurostatu, které jsou obsaženy v tiskovém prohlášení doprovázejícím zveřejnění akčního plánu Komise, dosahoval v roce 2009 počet nezletilých osob žádajících o azyl ve 22 členských státech (údaje scházely např. za ČR) téměř 11 tis., což znamenalo nárůst o zhruba 13% oproti roku předcházejícímu.

Jedná se jak o uprchlíky z válečných oblastí, před přírodními katastrofami, zneužíváním či před jinými tíživými podmínkami v zemi původu, tak o nezletilce, které k odchodu do EU nabádá jejich vlastní rodina s vidinou finančních zisků, jež by ji mohly zajistit. Nezřídka se tato motivace prolíná i s nedobrovolným odchodem spojeným s obchodováním s dětmi.

Přesný počet přistěhovalců je často obtížné zjistit i vzhledem k tomu, jakou měrou se podílejí na nelegální migraci.

Obsah

Důležitým bodem programu je zejm. apel na členské státy, aby rozhodnutí o dalším osudu dětských imigrantů byla přijímána co nejrychleji, pokud možno do 6 měsíců. Dětské imigranti mají být chráněni především proti obchodníkům s lidmi a dalším kriminálním skupinám, proti násilí a zneužívání, maximální úsilí má být vynuleno na nalezení rodiny nezletilého a sloučení

dítěte s rodinou, ovšem pouze pokud to vyhovuje zájmům dítěte.

Od chvíle, kdy je dětský imigrant nalezen na vnější hranici či na území jednotlivých členských států, by se měla vůči němu uplatňovat zvláštní opatření včetně opatrovnictví či odpovídajícího právního zastoupení. Zadržení by mělo být pouze nejzazším opatřením použitelným pokud možno po nejkratší možnou dobu.

Následné trvalé řešení situace nezletilce by mělo spočívat buďto v návratu zpět do země původu, umožnění integrace ve státě, na jehož území pobývá, prostřednictvím přiznání statusu mezinárodní ochrany či jiného statusu právní ochrany, anebo ve znovuusídlení v jiném členském státě.

Samotný akční plán označuje skupinu dětských imigrantů za nejzranitelnější a upozorňuje i na to, že návrat zpět, právě vzhledem k uvedeným skutečnostem a možným důvodům imigrace, není vždy nejvhodnějším řešením. Z důvodu palčivé situace problému přistěhovalectví v EU je potom jako alternativa zmiňováno i znovuusídlování na území jiných států, které v tomto případě není tolik kontroverzní jako v případě znovuusídlování dospělých migrantů.

Další vývoj

Akční plán je určen pro období 2010–2014 a je součástí úsilí o vytvoření jednotného evropského azylového systému.

ROZŠIŘOVÁNÍ

Bezvízové cestování do EU pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny

European Commission proposes to waive the short-term visa requirement for the citizens of Albania and Bosnia and Hercegovina ([MEMO/10/218](#))

Komise 27. 5. 2010 přijala návrh na bezvízové cestování v rámci schengenského prostoru pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny.

Kontext

Liberalizace víz byla započata v roce 2008. Ze seznamu zemí, které víza nebudou potřebovat, byly obě země vyňaty v červenci 2009. Krátkodobý bezvízový styk uplatňuje od 19. 12. 2009 Černá Hora, Srbsko a Makedonie (více v příspěvku „Občané Makedonie, Černé Hory a Srbska budou cestovat do EU bez víz“, [Monitoring listopad 2009](#)). Albánie a Bosna tehdy nesplnily potřebné požadavky.

Obsah

Země za posledních několik měsíců prokázaly dostatečný pokrok pro otevření hranic s EU. Zavedly biometrické cestovní pasy, posílily pohraniční bezpečnost a autority na boj proti organizovanému zločinu a korupci. Cestovat v rámci tzv. Schengenu po dobu maximálně 90 dní tedy může každý, kdo je držitelem nového pasu s biometrickými údaji.

Albánie i Bosna a Hercegovina musí nicméně splnit ještě 3 podmínky, jejichž naplnění bude EP a Rada hodnotit v létě 2010. Pro Bosnu se jedná o posílení kapacit vymáhání práva, zefektivnění právního řádu a potírání korupce; implementaci akčního plánu na vytvoření elektronické databáze a výměnu těchto dat; harmonizaci trestního práva. Albánie musí vytvořit strategii a zákony k zajištění reintegrace albánských uprchlíků; posílit kapacity vymáhání práva, zefektivnění právního řádu a potírání korupce; zefektivnit implementaci práva v oblasti konfiskace majetku organizovaného zločinu.

Sporné body

Komise obě země upozornila, že musí o právech a povinnostech svých občanů na území EU řádně informovat a předejít tak masovému odchodu občanů, kteří hledají lepší životní podmínky v EU. Tento problém vyvstal, když po zavedení bezvízového styku žádaly stovky občanů Makedonie o azyl v Belgii, Německu nebo Švédsku.

Další vývoj

Rozhodnutí Komise musí ještě schválit EP a Rada. Jednání proběhnou na podzim 2010. Kosovo je dalším státem v oblasti, se kterým Komise projednává podmínky vízové liberalizace.

VNĚJŠÍ VZTAHY

Summit EU – Latinská Amerika měl být „zlatým hřebem“ španělského předsednictví

Ve dnech 17.–19. 5. 2010 se uskutečnila série setkání doprovázejících summit EU a států Latinské Ameriky a Karibiku, které měly být nejdůležitějšími událostmi v oblasti vnějších vztahů EU v průběhu španělského předsednictví. 17. 5. 2010 se uskutečnil summit členských států EU a členů Mercosur, následoval summit EU a Andského společenství a summit EU a středoamerických států.

Kontext

Státy Latinské Ameriky jsou důležitými obchodními partnery EU, byť od roku 2000 se někdejší pozitivní obchodní bilance proměnila naopak v saldo záporné. Poklesl zejm. obchod s hotovými výrobky, který tvořil majoritní podíl na evropských vývozech (strojírenské výrobky, dopravní prostředky, léky). EU dováží především nápoje, potravinářské produkty a zemědělské komodity (sója, tropické ovoce, především banány, káva) a také suroviny, jako je například měď.

Nejdůležitějšími obchodními partnery EU jsou Brazílie, Mexiko, Argentina, Panama, Chile, největšími exportéry do zemí Latinské Ameriky a Karibiku jsou Německo, Itálie, Francie a někdejší koloniální mocnost v této oblasti – Španělsko. K největším dovozcům z Latinské Ameriky v EU patří Nizozemí a Velká Británie. Od summitu v květnu 2010 se očekával zejména podpis dohod se zeměmi Andského společenství, Peru a Kolumbií, majících posílit vzájemné obchodní, ale i politické vztahy, protože dané země na rozdíl od států Mercosur nepatří k nejdůležitějším obchodním partnerům EU na kontinentu, také s ohledem na dlouholetou obtížnou politickou situaci v Kolumbii.

V případě Mercosur je komplikovanou oblastí jednání smlouva o obchodu s EU, kterou obklopovaly ambiciózní plány na vytvoření největší zóny volného obchodu na světě, zejména v oblasti zemědělských produktů, ale u některých členů EU vyvolávala jednání s Mercosur kontroverze. K odpůrcům obnovení jednání s Brazílií, Argentinou, Uruguají a Paraguají náleží především státy jako Rakousko, Francie, Irsko, ale také Polsko, Maďarsko, částečně Rumunsko a Kypr, které poukazují na neutěšenou situaci v SZP, kterou by další liberalizace obchodu ještě zhoršila. Uvedené státy také nepodporovaly případné uzavření jednání s Mercosur před koncem probíhajícího jednacího kola WTO z Dauhá, které je již několik let komplikováno právě kvůli zemědělským otázkám.

Na summitu byly zastoupeny téměř všechny latinoamerické státy na nejvyšší úrovni, z politických důvodů scházel prezident Hondurasu, Kuba byla zastoupena pouze na ministerské úrovni. Prezident Uruguaje se nezúčastnil ze zdravotních důvodů.

Obsah

Dohody o volném obchodu byly uzavřeny s několika středoamerickými státy: Kostarikou, Salvadorem, Guatemalou, Hondurasem, Nikaraguou a Panamou. Dílčí summit EU a středoamerických zemí přitom do určité míry uzavíral 19. 5. 2010 jednací maraton.

Dle dohod má dojít k úplné liberalizaci obchodu s průmyslovými výrobky, evropská motorová vozidla mají mít 10 let volný přístup na trh uvedených středoamerických států. Vývozní kvóty byly zachovány v případě zemědělských a potravinářských komodit, a to na sušené mléko a sýry z Evropy a naopak banány, rýži a hovězí maso ze střední Ameriky. Citlivým tématem byla ochrana některých specifických potravinářských produktů, která je na evropském potravinářském trhu standardem, v rámci Latinské Ameriky ovšem pravidla nejsou natolik striktní.

Důležité bylo obnovení jednání s Mercosur o zóně volného obchodu, navzdory protestu, který vyjádřilo 10 členských zemí EU na obranu protekcionistických výhod SZP.

Španělské předsednictvím naproti tomu argumentovalo dodatečnými obchodními výhodami a ziskem, které by měla zóna volného obchodu s Mercosur EU přinést.

Dále byl představen plán finanční podpory investic v oblasti Latinské Ameriky týkající se především investic do energetické infrastruktury, energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů, dopravy, životního prostředí, sociálních služeb či podpory SME.

Do roku 2013 má být na podporu tohoto plánu vyčleněno Komisí cca 125 mil. €. Na podporu partnerství na regionální úrovni potom byla vytvořena zvláštní nadace pro vztahy EU, Latinské Ameriky a Karibiku s počátečním rozpočtem 3 mil. €.

Další dohody o volném obchodu, které se týkají investic, služeb, průmyslových, ale i zemědělských produktů, byly podle plánu uzavřeny se dvěma státy Andského společenství, Peru a Kolumbií.

V praxi to znamená na jedné straně zlepšení přístupu evropských průmyslových výrobků, především automobilů, na trh těchto zemí, naopak na evropské potravinářské trhy má mít lepší přístup peruánské a kolumbijské víno, další alkoholické nápoje, mléčné výrobky a potenciálně také banány, cukr a další zemědělské komodity. Úplná liberalizace se má týkat 80% obchodu s průmyslovými výrobky v případě Peru a 65% v případě Kolumbie.

Vedle obchodních otázek byly diskutovány také další palčivé otázky; ustaven byl speciální dialog na vysoké úrovni mezi EU a Andským společenstvím týkající se drog.

Další vývoj

Jakkoli jsou průběh a výsledky jednání summitu EU – Latinská Amerika hodnoceny příznivě, zejména jednání s Mercosur v zemědělských otázkách bude ještě představovat komplikovanou problematiku, byť lze označit za pozitivní, že k obnovení rozhovorů vůbec došlo, navzdory protestům zmíněných členských zemí.

VNITŘNÍ TRH

ECON chce posílit dohled nad finančními institucemi

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Společenství a o zřízení Evropského výboru pro systémová rizika ([KOM\(2009\)499](#))

Návrh rozhodnutí Rady o pověření Evropské centrální banky zvláštními úkoly, které se týkají fungování Evropského výboru pro systémová rizika ([KOM\(2009\)500](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro bankovníctví ([KOM\(2009\)501](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění ([KOM\(2009\)502](#))

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o zřízení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ([KOM\(2009\)503](#))

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 1998/26/ES, 2002/87/ES, 2003/6/ES, 2003/41/ES, 2003/71/ES, 2004/39/ES, 2004/109/ES, 2005/60/ES, 2006/48/ES, 2006/49/ES a 2009/65/ES s ohledem na pravomoci Evropského orgánu pro bankovníctví, Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ([KOM\(2009\)576](#))

Výbor ECON 10. 5. 2010 přijal šest zpráv (Ramona Tremosy I Balcells, Sylvie Goulard, José Manuela García-Margalla y Marfía, Petera Skinnera, Svena Giegolda a Antolína Sáncheze Preseda) týkajících se dohledu nad finančními institucemi. Navzdory názoru Komise i Rady by se měl výrazně zpřísnit.

Kontext

Otázku posílení finančního dohledu Komise učinila součástí tzv. finančního balíku, jež prezentovala v září 2009 s cílem definovat novou architekturu působící na evropské úrovni (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

Dohled by měl sestávat z tzv. mikrodohledu a makrodohledu. Kontroverze budí zejm. „mikrodohled“, protože předpokládá vznik Evropského systému orgánů finančního dohledu (ESFS) s výkonnými pravomocemi. Rada s jeho zřízením v prosinci 2009 předběžně souhlasila jen za podmínky, že „poslední slovo“ při aplikaci konkrétních opatření budou mít členské státy (více v příspěvku „Rada předběžně

souhlasila s posílením finančního ‚makrodohledu‘,“ [Monitoring říjen 2009](#), a v příspěvku „Rada se rámcově shodla na ‚mikrodohledu‘ nad finančními institucemi“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Návrhy zpráv výboru ECON předložili příslušní zpravodajové v únoru 2010 (více v příspěvku „EP hodlá zpřísnit ‚bezzubý‘ dohled nad finančními institucemi“, [Monitoring únor 2010](#)).

Otázka finančního dohledu získala znovu na významu poté, co EU v dubnu 2010 přistoupila k záchranně řecké ekonomiky a Německo a Francie vyslovily požadavek, aby na ratingové agentury dohlížely instituce zřízené EU, např. ESMA (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring duben 2010](#)).

Obsah

Výbor ECON požaduje, aby „makrodohled“ v podobě ESRB řídil prezident ECB, jenž by EP informoval v případě jakéhokoli rizika. Všechny dohledové instituce by měly stejně jako ECB sídlit ve Frankfurtu nad Mohanem a měly by mít možnost vydávat rozhodnutí (v případě „mikrodohledu“) i nad jednotlivými finančními institucemi a/nebo produkty (zejm. ESMA).

Za účelem jejich finanční saturace by měly vzniknout dva „garanční fondy“ (resp. Evropský fond pro záruky vkladů a Evropský fond stability), do nichž by přispívaly samy banky, čímž by podle příslušných zpravodajů mělo dojít ke zvýšení ochrany daňových poplatníků od rizika, že by v budoucnu např. museli skrze své země financovat problémy bank, na něž nemají žádnou přímou vazbu, např. v jiných členských zemích (při předložení návrhů zpráv výboru ECON v únoru 2010 se počítalo jen s jedním nástrojem tohoto druhu).

„Makrorizika“ identifikovaná ESRB by měla být veřejně k dispozici v podobě barevné škály, jejíž jednotlivé stupně by měly jednoznačně určovat míru rizik.

Sporné body

Proti uvedeným posunům se staví jak Komise, která své návrhy k zajištění finančního dohledu již v době předkládání označovala za křehký kompromis, jenž by měl být EP i Radou přijat co nejdříve, tak Rada (resp. řada členských států v čele s Velkou Británií) obávající se fiskálních důsledků rozhodnutí, jež budou moci být přijímána na evropské úrovni.

Kritici také varují před konjunkturním zneužitím problémů řeckých veřejných financí: ať bude nová finanční architektura jakkoli přísná, podobné případy (resp. jejich důsledky) neovlivní.

Další vývoj

Plénium EP by se mělo zprávami výboru ECON zabývat 15. 6. 2010 – fakticky v souladu s názorem španělského předsednictví, které hodlá rozhodování o finančním balíku završit do konce svého mandátu 30. 6. 2010, aby celý nový finanční dohled mohl začít fungovat od roku 2011.

Mario Monti: jednotný trh potřebuje restart

A New Strategy for the Single Market at the Service of Europe's Economy and Society. [Report to the President of the European Commission José Manuel Barroso by Mario Monti, 9 May 2010](#)

Bývalý komisař odpovědný za oblast vnitřního trhu a hospodářské soutěže Mario Monti 10. 5. 2010 prezentoval svou zprávu výboru IMCO. Jeho cílem je „restart“ projektu jednotného vnitřního trhu EU.

Kontext

Mario Monti byl v říjnu 2009 stávajícím předsedou Komise José Manuelem Barrosem požádán, aby vypracoval zprávu týkající se dosavadního fungování jednotného vnitřního trhu EU. Ten oficiálně vznikl 1. 1. 1993. Monti svůj více než 100stránkový text vypracoval na platformě BEPA, která má propojovat aktivity Komise s občanskou společností (v nejširším slova smyslu). Zpráva byla sepsána po extenzivní debatě se zainteresovanými aktéry.

Obsah

Zpráva identifikuje 3 výzvy: 1. ztrátu důvěry v evropskou integraci; 2. nerovnoměrnou pozornost věnovanou jednotlivým komponentům jednotného vnitřního trhu; 3. představu, že vnitřní trh je věcí minulosti, jež nevyžaduje aktivní podporu.

Reakcí na ně by mělo být „vytvoření silnějšího a konkurenceschopnějšího jednotného trhu“, „vytvoření pevného konsenzu o univerzálních zárukách na služby, sociálních otázkách, regionální pomoci pro nejchudší země a o daňové koordinaci k financování sociálních opatření“ a „posílení jednotného trhu, jenž bude méně ‚invazivní‘, ale jeho pravidla budou vymahatelná za použití přísnějších sankcí“.

Uvedená obecná vyjádření text doplňuje o podporu zelených (energeticky účinných) technologií a vybudování fyzické infrastruktury, sladění ekonomických svobod a práv pracovníků či fiskální koordinaci.

Monti rozděljuje členské státy EU do čtyř geografických skupin – sociálnětržní ekonomiky, anglosaské ekonomiky, země střední a východní Evropy a země severní Evropy – a každé z nich doporučuje jiný druh aktivit; první skupině (kam patří např. Francie) mj.

vyšší míru sladění s pravidly hospodářské soutěže, druhé např. „cílená opatření včetně omezené formy daňové koordinace“ kvůli zohlednění sociální otázk.

Sporné body

Předmětem kritiky se krom snahy o sloučení neslučitelného (např. silný trh a posílení práv pracovníků) stala především otázka potenciální daňové harmonizace, jíž Montiho zpráva explicitně neodmítá

Naopak snahy o daňovou konkurenci prosazovanou anglosaskými zeměmi a zeměmi střední a východní Evropy podle jejího autora vedou k „daňovému nomádství“.

Další vývoj

Komise by měla na základě Montiho zprávy vypracovat konkrétní legislativní návrhy, nejspíše jim však bude v roce 2011 ještě předcházet bílá kniha.

20. 5. 2010 Montiho zprávu poměrem 578:28:16 podpořilo plénium EP (schválilo zprávu Louise Grecha), ve dnech 17.–18. 6. 2010 se jí bude zabývat také summit Evropské rady.

ECON dosáhl kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnice 2004/39/ES a 2009/.../ES ([KOM\(2009\)207](#))

Výbor ECON dosáhl 17. 5. 2010 kompromisu ve věci regulace alternativních investičních fondů.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v dubnu 2009 s cílem „zregulovat“ všechny fondy s působností v EU, jež nespádají do rámce úpravy směrnice č. 85/611 (tzv. UCITS Directive), neboť se podle ní (krom jiných aktérů) podílely na vzniku finanční krize, jež později přešla v krizi hospodářskou. „Výměnou“ za regulaci Komise nabídla manažerům, jichž by se nová norma měla týkat primárně, možnost působit po získání registrace a notifikaci dotčenému členskému státu prakticky na celém území EU (více v příspěvku „Komise: Alternativní investiční fondy potřebují regulaci“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

Rada v březnu 2010 jednání návrhu z důvodu neshod mezi jednotlivými členskými státy (zejm. Německo a Francie, požadujících přísnější regulaci vůči fondům ze třetích zemí, na straně jedné a Velké Británie a ČR na straně druhé) na čas odložila, přestože potřebné kvalifikované většiny by bylo možné

dosáhnout i bez nesouhlasících států. Ve Velké Británii však podle odhadů působí až 80% manažerů evropských alternativních investičních fondů. Navíc omezení jejich působení by se údajně mohlo negativně dotknout penzijních fondů, které alternativních investičních fondů využívají ke zhodnocování svých investic, nebo malých a středních podniků, které si skrze ně zajišťují prostředky na svůj provoz (z důvodu uveřejňovat informace, jež pro ně mohou být z obchodního hlediska citlivé). (více v příspěvku „Regulace alternativních investičních fondů budí rozpaky“, [Monitoring března 2010](#)).

Obsah

Zpravodaj návrhu Jean-Paul Gauzès podpořil ideu někdejšího švédského a současného španělského předsednictví, aby fondy ze zemí mimo EU získaly oprávnění působit v EU pouze za předpokladu, že 1. budou dodržovat unijní standardy (týkající se daní, opatření proti praní špinavých peněz a opatření protiteroristických, a to prostřednictvím podpisu „dohody“ s připravovaným úřadem ESMA (viz výše), jíž s ním dobrovolně uzavřou jak domovské země daných fondů, tak jejich manažeri); 2. jejich domovské země budou členskými státy EU, resp. jejich alternativním investičním fondům, poskytovat podobně definovaný přístup na své trhy; 3. dané třetí země budou respektovat soudní rozhodnutí EU přijatá ve věci směrnice o správcích alternativních investičních fondů.

Fondy by měly mít rozsáhlou informační povinnost. Měly by mj. uveřejňovat údaje o objemu prostředků, jimiž disponují na základě půjček, a informace o výsledcích svého hospodaření. Rovněž by měly označovat jakékoli změny vztahů, k nimž došlo mezi nimi a depozitáři. Nová pravidla by nadto měla zpřísnit systém poskytování náhrad/kompenzací (měly by být obdobné jako v bankách), short-selling (obchodování s vypůjčenými cennými papíry) či poskytování služeb retailovým zákazníkům.

Komise původně navrhovala, aby směrnice pokrývala všechny hedgeové/zajišťovací fondy spravující aktiva o hodnotě 100 mil. € a více. V případě soukromých kapitálových fondů měl daný limit činit 500 mil. €. Výbor ECON namísto toho stanovil, aby o daných limitech (resp. o omezeních pro konkrétní typy fondů) rozhodovaly příslušné členské státy a určily, které fondy představují „systémová rizika“, a tudíž se na ně mají vztahovat přísnější požadavky (resp. všechna opatření směrnice). Přísnější pravidla by se měla týkat hedgeových/zajišťovacích fondů, na druhé straně spektra by měly být např. penzijní fondy investující pouze vlastní prostředky. Volnější pravidla by se měla týkat také podniků do

50 zaměstnanců, jež jsou ve vlastnictví soukromých kapitálových fondů, pakliže tyto podniky dodržují ostatní platné směrnice EU.

Sporné body

Rada, která se návrhem zabývala 18. 5. 2010 a dospěla k tzv. obecnému přístupu, jenž jí umožňuje zahájit negociace s EP, se s názorem výboru ECON rozchází ve 2 základních bodech. 1. Nepodporuje, aby o limitech, po jejichž překročení by se na příslušné fondy měla vztahovat nová norma, měly rozhodovat členské státy (podporuje spíše původní návrh Komise, aby směrnice pokrývala všechny hedgeové/zajišťovací fondy spravující aktiva o hodnotě 100 mil. € a více). 2. Nesouhlasí se způsobem otevření trhu EU alternativním investičním fondům ze třetích zemí, jak navrhuje ECON (je spíše pro separátní bilaterální dohody států EU se zeměmi mimo EU bez zprostředkování ESMA).

Pozice ČR

ČR s Velkou Británií se za (poněkud paradoxní) podpory Komise naopak staví za pozici výboru ECON.

Mj. s odůvodněním, že v důsledku přijetí postoje Rady by (čeští) investoři „v budoucnu mohli ztratit možnost investovat do hedgeových fondů mimo EU a na výběr by měli jen ty evropské“.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o zprávě Jean-Paula Gauzèse hlasovat 6. 7. 2010.

Výsledná norma by měla být implementována do 2 let od svého přijetí.

Rada je pro podporu elektromobilů

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru. Evropská strategie pro čistá a energeticky účinná vozidla ([KOM\(2010\)186](#))

Rada se 25. 5. 2010 podpořila strategii Komise na zvýšení podílu „zelených“ vozidel na trhu, zejm. pak elektromobilů.

Kontext

Komise svou strategii obsahující 40 legislativních i nelegislativních opatření předložila v dubnu 2010 (více v příspěvku „Komise zveřejnila strategii pro čistá a energeticky účinná vozidla“, [Monitoring duben 2010](#)). Podle jejích odhadů bude na světě v roce 2030 0,8–1,6 mld. automobilů, a proto je nutné snížit jejich emise. Současně je nezbytné zajistit EU konkurenceschopné postavení vůči dalším klíčovými producenty (USA a Japonsku).

Obsah a sporné body

Ačkoliv Komise otevřeně nepodpořila žádnou konkrétní technologii, některé ekonomiky, které údajně za celou strategii stojí (Španělsko, Francie, Německo, Portugalsko), hodlají na úrovni EU získat především podporu pro produkci vozidel s elektrickým pohonem. Velká Británie či Česká republika jsou naproti tomu toho názoru, že o tom, jaká technologie se v budoucnu prosadí, by měli rozhodnout spotřebitelé.

Některé environmentální organizace (např. Friends of Earth) tvrdí, že podpora elektromobilů má smysl jedině tehdy, pokud budou využívat výhradně „čisté“ elektřiny (z obnovitelných zdrojů). V opačném případě by mohla EU zaznamenat podobný neúspěch jako před časem, když masivně (a bez ohledu na finální dopady) podporovala biopaliva.

Další vývoj

Podle neformální [společné deklarace](#) Španělska, Francie, Německa a Portugalska by měly být do poloviny roku 2011 vytvořeny jednotné standardy pro dobíjení elektromobilů.

Problematikou nové strategie Komise by se mělo v roce 2010 na úrovni zástupců členských států po španělském předsednictví zabývat předsednictví belgické.

Komise: prodej a servis automobilů se bude liberalizovat

Předloha Nařízení Komise (EU) č. .../... ze dne [...] o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel ([K\(2010\)yyy](#))

Sdělení Komise. Doplnkové pokyny k vertikálním omezením v dohodách o prodeji a opravách motorových vozidel a distribuci náhradních dílů pro motorová vozidla ([SEK\(2010\)XXX](#))

Komise 27. 5. 2010 přijala revizi tzv. nařízení o blokové výjimce. Cílem by měla mj. být „řízená“ liberalizace trhu se servisními službami pro automobily, které podle Komise tvoří až 40% nákladů na provoz automobilů.

Kontext

Nařízení č. 1400/2002, jež umožňuje výjimku z dodržování pravidel hospodářské soutěže, stanovených v současnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, v odvětví motorových vozidel, byla přijata v červenci 2002 a vypršela 31. 5. 2010. Komise proto jeho platnost s ohledem na význam automobilového průmyslu v EU prodloužila, ale zároveň jej meritorně pozměnila, k čemuž je v rámci svých kompetencí

v oblasti hospodářské soutěže oprávněna. Rovněž přijala „vysvětlující“ sdělení, jehož cílem by měly být vyjasnění přijatých pravidel.

Obsah

Nařízení nově umožňuje, aby zachování záruky na zakoupený automobil (popř. kamion nebo autobus) nebylo podmíněno jeho servisováním v autorizovaném servisu. Také by se měla zvýšit dostupnost informací potřebných pro adekvátní servis automobilů alternativními poskytovateli. Na druhou stranu by u záručních oprav měl mít výrobce možnost i nadále trvat na povinnosti obrátit se na autorizovaný servis.

Klíčem k uvedenému bude 30% tržní podíl (na relevantním trhu), jehož překročení by mělo znamenat, že vztah mezi výrobcí automobilů a autorizovanými servisami již nebude předmětem obecné blokové výjimky (tj. bude se na něj vztahovat nařízení č. 330/2010 z dubna 2010).

Co se týče prodeje automobilů, mělo by být nadále umožněno, aby vedle sebe koexistovali prodejci jedné značky spolu s prodejci více značek zároveň.

Nejenže má jít o opatření zaměřené na spotřebitele, ale profitovat z něj by měli také výrobci; měly by se jim otevřením nových možností snížit náklady na distribuci, jež podle Komise činí až 30% ceny vozu. Na druhou stranu výjimky (ve smyslu možnosti udržovat prodej jen jedné značky) by měli získat jen ti výrobci, jejichž podíl na trhu nepřesahuje 30%, a to jen po dobu 5 let (byť s možností jejího obnovení).

Další vývoj

Pravidla týkající se oprav a údržby se uplatňují od 1. 6. 2010, pravidla pro prodej vozů vstoupí v platnost 1. 6. 2013. Obě vyprší 31. 5. 2023.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI**Od května 2010 se mění pravidla týkající se koordinace systémů sociálního zabezpečení**

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení

1. 5. 2010 vstoupila v platnost nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 rušící nařízení č. 1408/71 a č. 574/72. Nové normy by měly vyjasnit a zjedno-

dušit koordinaci sociálních systémů v EU, resp. komunikaci cca 50 tis. odpovědných institucí.

Obsah

Elementárním cílem nových nařízení je zajistit, aby pracovníci migrující v rámci EU (občané kteréhokoli členského státu, ale i osoby bez státního občanství nebo uprchlíci, zaměstnanci i OSVČ) byli za všech okolností pokryti systémem sociálního zabezpečení (se všemi z toho vyplývajícími právy i povinnostmi) a nebyli nuceni platit příspěvky ve dvou zemích zároveň.

Normy se týkají dávek v nemoci, dávek v mateřství, dávek v invaliditě, dávek ve stáří, pozůstalostních dávek, dávek při pracovních úrazech a nemocech z povolání, pohřebního, dávek v nezaměstnanosti (pokud nezaměstnaný hledá práci v jiné zemi EU, bude moci od úřadů své domovské země pobírat podporu nově až 6 měsíců), rodinných dávek a nově také otcovských dávek a dávek předdůchodových. Stranou naopak ponechávají dávky sociální pomoci (např. příspěvek na bydlení).

Obecně bude platit pravidlo, že pracovníci jsou pokryti systémem sociálního zabezpečení v té zemi, ve které pracují. Výjimkou budou tzv. vyslaní pracovníci (podle směrnice č. 96/71 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb). Ti konají práci jménem svého zaměstnavatele a ve státě, do něžž byli vysláni, nenahrazují žádnou osobu. Podléhají systému sociálního zabezpečení ve své domovské zemi, a to až po dobu 24 měsíců (dosud jen 12 měsíců), výjimečně 60 měsíců (doba předchozího vyslání zkracuje dobu vyslání následujícího).

V případě pracovníků, kteří jsou zaměstnáni ve více členských státech, bude pro příslušnost ke konkrétnímu systému sociálního zabezpečení rozhodující, ve které zemi v posledních 12 měsících vykonávali „podstatnou část své činnosti“ (min. 25 % doby nebo příjmu, v případě OSVČ se uplatní i kritéria pracovní doby, obratu, poskytnutých služeb ap.). Dosud platilo, že pracovník spadal pod systém sociálního zabezpečení v zemi, kde měl hlášeno trvalé bydliště a vykonával zde jakoukoli část své činnosti.

Více informací lze nalézt na <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Další vývoj

Po uplynutí 2 let by se měla komunikace mezi příslušnými úřady členských států EU (v ČR Česká správa sociálního zabezpečení) probíhat výhradně elektronicky prostřednictvím systému EESSI.

EP: Matky-OSVČ získají vyšší stupeň ochrany

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice 86/613/EHS (KOM(2008)636)

Výbor FEMM 4. 5. 2010 přijal poměrem 29:1: 1 svou zprávu k návrhu směrnice o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné. Plénum jeho postoj potvrdilo 18. 5. 2010.

Kontext

Návrh je součástí tzv. rodinného balíku (balíku opatření pro zlepšení rovnováhy pracovního a rodinného života), jež Komise uveřejnila v říjnu 2008. Plénum EP návrh podpořilo v květnu 2009. Rada jej předběžně schválila v listopadu 2009, definitivně své první čtení završila v březnu 2010 (více v příspěvku „EP: Zásada rovného zacházení se musí vztahovat i na OSVČ“, [Monitoring duben / září 2009](#), v příspěvku „Rada podpořila rovné zacházení s OSVČ“, [Monitoring prosinec 2009](#), a v příspěvku „Rada: Matky-OSVČ musí mít stejná práva jako matky-zaměstnankyně“, [Monitoring březen 2010](#)).

Obsah a sporné body

EP souhlasil s tím, aby se matky-OSVČ, tzv. asistující partnerky a životní partnerky (všech sektorů) účastnily národních systémů sociálního zabezpečení, pakliže se pro to členské státy rozhodnou. Pokud tak již ale učiní, nemělo by se rozlišovat mezi OSVČ a zaměstnanci.

Na OSVČ by se také měla vždy (nyní i při případných revizích) vztahovat stejná pravidla týkající se minimální délky mateřské dovolené jako na zaměstnance (tj. nejen 14 týdnů, jak připouští Rada, ale dojde-li k revizi směrnice č. 92/85, pak až 20 týdnů; více v příspěvku „EP podporuje prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů“, [Monitoring únor 2010](#)). Podmínkou pro takový postup by však mělo být předložení zprávy Komise, která situaci posoudí.

Další vývoj

Rada se bude návrhem zabývat 24. 6. 2010. Směrnice by měla být implementována do 2 let od uveřejnění v Úředním věstníku EU, v případě, že se v „členských zemích objeví potíže“, měla by se implementační lhůta prodloužit o další 2 roky.

Členské státy se opět ozvaly proti revizi antidiskriminační legislativy

Návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci ([KOM\(2008\)426](#))

Rada by měla 7. 6. 2010 přijmout novou zprávu o pokroku ve věci připravované antidiskriminační směrnice. V průběhu května 2010 nicméně vyšlo najevo, že řada členských států s návrhem nesouhlasí.

Kontext

Návrh byl uveřejněn coby součást tzv. sociálního balíku v červenci 2008 s cílem doplnit stávající směrnice č. 2000/43 a č. 2000/78 a rozšířit je o boj proti diskriminaci mimo pracovní poměr. Plénum EP přijalo zprávu Kathalijny Marie Buitenweg z výboru LIBE, téměř bezvýhradně podporující Komisi, v dubnu 2009 (více v příspěvku „EP podporuje Komisi při revizi antidiskriminační legislativy“, [Monitoring duben / září 2009](#)).

Obsah a sporné body

Předmětem sporu je především vymezení konceptu „legitimní rozdíly v zacházení“ na základě zdravotního postižení a/nebo věku (čl. 2 návrhu). Existuje totiž obava, že novou legislativou mohou být výrazně zasázeny nejen sektory bankovníctví a pojišťovnictví, jež oba s určitou formou „legitimní diskriminace“ běžně pracují, ale např. i řada malých a středních podniků (kvůli novým požadavkům na vstupy do budov ap.).

Dalšími spornými body jsou (ne)zohlednění principu subsidiarity, rozdělení kompetencí mezi členské státy a EU, resp. rozdělení odpovědnosti za realizaci směrnice, právní báze návrhu (čl. 19 odst. 1 Smlouvy o fungování EU), otázka, za jakých okolností/podmínek by měla směrnice zajišťovat „výhody“ pro tělesné postižené, jak by měla být definována „diskriminace“ a „obtěžování“ ap.

Mezi členské státy, které návrh směrnice více či méně rozporují, patří např. Německo, ČR, Dánsko, Francie, Malta, Velká Británie, Kypr, Polsko, Itálie, Litva a Nizozemsko.

Další vývoj

Rada by se měla projednávání návrhu věnovat 7. 6. 2010.

EP je do projednávání návrhu od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost zapojen prostřednictvím procedury souhlasu (do té doby byl pouze konzultován). Směrnice by měla být implementována do 2 let od svého přijetí.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ENVI: Velké tepelné elektrárny získají na svou modernizaci víc času

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) ([KOM\(2007\)844](#))

Výbor ENVI na svém zasedání 4. 5. 2010 rozhodl poměrem 40:13:4 o prodloužení lhůty pro naplnění striktních pravidel pro tepelné elektrárny do 30. 6. 2019.

Kontext

Návrh směrnice si klade za cíl zlepšit místní podmínky v členských státech podporou prevence, kontrolou a koordinovaným postupem při omezování znečištění vzduchu, vody a půdy. Reguluje emise síry, dusíku, azbestu, těžkých kovů nebo prachu. Emise CO₂ nezahrnuje.

Zpravodajem návrhu v EP je Holger Kraemer z výboru ENVI.

Obsah

Návrh směrnice by se měl týkat 52 tis. zařízení, která po své případné modernizaci musí pro další provoz získat povolení od státu. Elektrárenský průmysl počátkem prosince 2009 apeloval na evropské poslance, aby se postavili za zavedení flexibilnějších podmínek do návrhu směrnice IPPC (více v příspěvku „Elektrárenský průmysl žádá flexibilnější směrnici o průmyslových emisích“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Výbor ENVI se svým stanoviskem nejzazšího termínu modernizace elektráren v roce 2019 blíží návrhu Rady, kterým byl rok 2020. Komise přitom požadovala rok 2016. Poslanci také rozhodli, aby došlo k přijetí závěru týkajícího se referenčních dokumentů BAT. Na elektrárny, které byly v provozu před listopadem 2003, se nebude výjimka vztahovat. Do roku 2020 se mohou elektrárny přihlásit o vynětí z nových přísných pravidel, pokud v období 2016–2020 budou v provozu méně než 12,5 tis. hodin.

Poslanci přidali upřesňující a zpřísňující text podmínek pro udělování výjimek z BAT vzhledem ke specifické situaci dané oblasti.

Sporné body

Poslanci upustili od záměru Komise stanovit minimální celoevropské limity míry emisí, neboť státy daly jasně najevo, že tento návrh nepodporí. Místo toho žádají Komisi o hodnocení potřeby těchto celoevropských limitů. Zpravodaj návrhu sdělil, že ne všechny členské státy chtějí přísné

emisní limity, což zavedení celoevropských standardů komplikuje.

Další vývoj

Plénium EP bude o pozměněné podobě navrhané směrnice hlasovat v červenci 2010.

EP sladila tzv. balík pro energetickou účinnost s Lisabonskou smlouvou

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku (KOM(2008)778)

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické náročnosti budov (KOM(2008)780)

Plénium EP ve dnech 18.–19. 5. 2010 sladilo tzv. balík pro energetickou účinnost s požadavky Lisabonské smlouvy, jež vstoupila v platnost 1. 12. 2009, zejm. pokud jde o změny právní báze a pozdější revizi dotčených návrhů (resp. finálních norem) prostřednictvím systému komitologie. Formálně byly přijaty zprávy Anny Podimata a Silvia-Adriany Ticau z výboru ITRE.

Kontext

Komise návrhy předložila v listopadu 2008 s cílem legislativně podpořit zvýšení energetické účinnosti v EU do roku 2020 o 20 %. O každém z nich se jednalo víceméně separátně, s ohledem na různou míru kontroverznosti. (Návrh směrnice o označování pneumatik s ohledem na palivovou účinnost a jiné důležité parametry byl v Úředním věstníku EU zveřejněn jako nařízení č. 1222/2009 již v prosinci 2009.)

Meritorně se na projednávaných textech (týkajících se energetické náročnosti budov a energetických štítků na „výrobciích spojených se spotřebou energie“) nic nezměnilo, v platnosti zůstává kompromis dosažený mezi Radou a EP v prosinci 2009 (více v příspěvku „Rada ‚odkleplá‘ tzv. balík pro energetickou účinnost“, [Monitoring prosinec 2009](#), a v příspěvku „Rada sladila tzv. balík pro energetickou účinnost s Lisabonskou smlouvou“, [Monitoring duben 2010](#)).

Obsah

Energetické štítky by se měly stát běžnou a viditelnou součástí všech „výrobků spojených se spotřebou energie“.

Stávající dělení výrobků do energetických tříd A–G by mělo zůstat zachováno, ovšem energeticky neúčinnější výrobky by měly mít možnost získat až

označení A+++ (na energetickém štítku zvýrazněné tmavým odstínem zelené; více v příspěvku „Zástupci Rady a EP se dohodli na nové podobě energetických štítků“, [Monitoring listopad 2009](#)).

Pokud jde o směrnici o energetické náročnosti budov, stanoví, že od roku 2021 by měly být v EU stavěny pouze „téměř nulové“ budovy (schopné zajistit si většinu potřebné energie samy např. prostřednictvím instalovaných solárních panelů).

Veřejných budov by se mělo toto opatření týkat již od roku 2019 (více v příspěvku „Směrnice o energetické náročnosti budov nakonec bude méně restriktivní“, [Monitoring listopad 2009](#)).

Další vývoj

Směrnice o energetické náročnosti budov by měla být implementována do 2 let od svého definitivního schválení EP i Radou a po uveřejnění v Úředním věstníku EU, směrnice týkající se energetických štítků do 12 měsíců.

Komise: Diskutujme o snížení emisí skleníkových plynů o 30 %

Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Unofficial version. Analysis of options to move beyond 20% greenhouse gas emission reductions and assessing the risk of carbon leakage (COM(2010)265/3)

Komise 26. 5. 2010 předložila sdělení, na jehož základě by se měla rozvinout debata o dalším potenciálním snížení emisí skleníkových plynů v EU – ne o chystaných 20 %, ale rovnou o 30 % oproti roku 1990. Ve výsledku by mělo jít o politické rozhodnutí.

Kontext

V dubnu 2009 byl Úředním věstníku EU uveřejněn tzv. klimaticko-energetický balík, soubor norem, jež by měly do roku 2020 zajistit snížení emisí skleníkových plynů v EU o 20 % (oproti roku 1990). Dané normy současně počítají s tím, že pokud se k EU v jejím úsilí přidají i jiné země světa (v rámci dojednání nástupce současného Kjótského protokolu), pak se zaváže k navýšení svého cíle o dalších 10 procentních bodů. Dosavadní jednání (více v příspěvku „Krach závěrů kodaňské konference“, [Monitoring prosinec 2009](#)) však takové tendence nevykazují, naopak se ozývají hlasy i ze samotné EU, včetně Německa či Francie, aby k dalšímu navyšování původního cíle nedocházelo.

Obsah

Předložené sdělení se zabývá primárně ekonomickými dopady potenciálního navýšení cíle na 30% a nevylučuje ani zavedení protekcionistických opatření vůči těm zemím, které se k EU v jejím úsilí nepřipojí.

Komise konstatuje, že náklady na dosažení 20% cíle do roku 2020 se od roku 2008, kdy byl klimaticko-energetický balík předložen, snížily z odhadovaných 70 mld. € na 48 mld. € (z 0,45% na 0,32% HDP). Důvodem byl nízký hospodářský růst, a tím pádem „samovolné“ snížení emisí skleníkových plynů, snížení cen tzv. emisních povolenek a zvýšení energetické účinnosti v důsledku vyšších cen energií.

Komise odhaduje, že zvýšení cíle na 30% by stálo 81 mld. €, tj. „pouze“ o 11 mld. € více, než se v roce 2008 odhadovalo, že bude stát cíl 20%.

K dosažení 30% cíle by mohly být využity následující možnosti/opatření: snížení počtu emisních povolenek v rámci systému obchodování s nimi; podpora větší energetické účinnosti; efektivní využívání fiskálních nástrojů; nasměrování finančních prostředků v rámci politiky soudržnosti EU směrem k ekologickým investicím; zlepšení ekologické vyváženosti mezinárodních uhlíkových kreditů uznávaných v rámci unijního systému obchodování s emisními povolenkami.

Krom uvedeného Komise provedla také analýzu situace v energeticky náročných průmyslových odvětvích, pokud jde o jejich možné přemístění z EU do zemí s méně přísnými pravidly týkajícími se emisí CO₂.

Podle Komise jsou stávající opatření (tj. bezplatné emisní povolenky a přístup k mezinárodním kreditům) i nadále opodstatněná. Na druhou stranu by pro dotčené podniky navýšení cíle na 30% znamenalo (podle aktuálních propočtů) snížení zisků v průměru jen o 1% (nejvíce postižené by byly chemičky).

Sporné body

Proti navýšení cíle se staví např. organizace BusinessEurope, reprezentanti dotčeného průmyslu, Francie, Německo, Itálie či Polsko, pro naopak plédují zejména environmentalistické organizace typu Greenpeace či Friends of Earth (požadují minimálně 40% cíl) a nově např. Velká Británie.

Sama Komise přiznává, že navýšení cíle by se výrazně dotklo zejména chudších členských států.

Další vývoj

Rada by se měla sdělením Komise zabývat 21. 6. 2010.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénum EP ve dnech 5.–6. 5. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva José Manuela García-Margallo y Marnila týkající se správní spolupráce a boje proti daňovým únikům v oblasti daně z přidané hodnoty (A7-0061/2010)	539	-	11	-	75	Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák
Zpráva Davida Casa týkající se společného systém daně z přidané hodnoty, pokud jde o pravidla fakturace (A7-0065/2010)	599	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák	31	-	5	-
Zpráva Jörge Leichtfrieda týkající se poplatků za ochranu letectví před protiprávními činy (A7-0035/2010)	613	Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák	7	-	16	Fajmon
Zpráva Briana Simpsona týkající se hlavních směrů Společenství pro rozvoj transevropské dopravní sítě (A7-0030/2010)	617	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák	8	-	11	-
Zpráva Íñiga Méndez de Viga týkající se revize Smluv – Přejícná opatření týkající se složení Evropského parlamentu (A7-0115/2010)	479	-	122	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	15	-

Plénium EP ve dnech 17.–20. 5. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Toina Manderse týkající se názvů textilií a související označování textilních výrobků etiketami (A7-0122/2010)	528	-	18	-	108	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Luíse Paula Alvesa týkající se zvláštních opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie (A7-0054/2010)	592	Češková, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	53	Fajmon	12	-
Zpráva Miroslava Mikoláška týkající se jakostní a bezpečnostní normy pro lidské orgány určené k transplantaci (A7-0106/2010)	643	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	16	-	8	-
Zpráva Louise Grecha týkající se vytvoření jednotného trhu pro spotřebitele a občany (A7-0132/2010)	578	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	28	-	16	-
Zpráva Rebecci Harms týkající se finanční pomoci Společenství v souvislosti s vyřazováním bloků 1 až 4 jaderné elektrárny Kozloduj v Bulharsku z provozu – „Program Kozloduj“ (A7-0142/2010)	518	Češková, Fajmon, Kožušník, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	17	-	73	-
Zpráva Liema Hoang Ngoca týkající se dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí pro hospodářské oživení (A7-0147/2010)	302	-	275	-	34	Češková, Fajmon, Kožušník, Tošenovský, Vlasák, Zahradil

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA ČERVEN 2010

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
	1	2	3	4
	Rada COREPER II Neformální AGRICULTURE AND FISHERIES	Rada COREPER II COREPER I	Rada JHA	Rada JHA COREPER I
	EP AFET, AGRI, BUDG, CONT, CULT, ECON, EMPL, INTA, ITRE, JURI, LIBE, PECH, PETI, TRAN	EP AFCO, AFET, AGRI, BUDG, CULT, DEVE, DROI, ECON, EMPL, ENVI, IMCO, LIBE, PECH, REGI, SEDE	EP AFCO, CRIS, DROI, ENVI, IMCO, REGI, SEDE	
7	8	9	10	11
Rada EPSCO	Rada ECOFIN EPSCO	Rada COREPER II COREPER I	Rada COREPER II	Rada COREPER I
EP IMCO			EP AFET, DEVE. LIBE	
14	15	16	17	18
Rada FAC GAC	Rada COREPER I	Rada	Rada Evropská rada	Rada Evropská rada
EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
21	22	23	24	25
Rada ENVIRONMENT		Rada COREPER II COREPER I	Rada TTE	Rada COREPER I
EP BUDG, DEVE, ECON, ENVI, LIBE, REGI, TRAN	EP BUDG, CONT, ECON, ENVI, FEMM, INTA, LIBE, PECH, REGI, TRAN	EP AFET, DROI, CRIS, CULT, EMPL, ENVI, FEMM, IMCO, INTA, JURI, LIBE, SEDE	EP DROI, CULT, EMPL, IMCO, LIBE, SEDE	
28	29	30		
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES	Rada COREPER II COREPER I		
EP AGRI, ECON				

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
ALDE	Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
BAT	Best Available Technology (nejlepší dostupná technologie)
BEPA	Bureau of European Policy Advisers (Úřad evropských politických poradců)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CO2	oxid uhličitý
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
CRIS	Financial, Economic and Social Crisis Committee (Výbor EP pro finanční, hospodářskou a sociální krizi)
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DG Relex	Directorate-General for the External Relations (Generální ředitelství pro vnější vztahy)
DG	Directorate General (generální ředitelství)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EBA	European Banking Authority (Evropský orgán pro bankovníctví)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
EEAS	European External Action Service (Evropská služba pro vnější činnost)
EESSI	Electronic Exchange of Social Security Information (elektronická výměna informací týkajících se sociálního zabezpečení)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPP	European Peoples Party (Evropská lidová strana)
ERM	Exchange Rate Mechanism (mechanismus směnných kurzů)
ESFS	European System of Financial Supervisors (Evropský systém orgánů finančního dohledu)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ESRB	European Systemic Risk Board (Evropský výbor pro systémová rizika)
ESUO	Evropské sdružení uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EYC	Education, Youth and Culture Council (Rada pro školství, mládež a kulturu)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FEMM	Women's Rights and Gender Equality Committee (Výbor EP pro práva žen a rovnost pohlaví)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
HDP	hrubý domácí produkt

IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochrana spotřebitelů)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
LIBE	Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee (Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
Mercosur	Mercado Común del Sur (Jihoamerický společný trh)
MMF	Mezinárodní měnový fond
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament (Skupina Pokroková aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SER	Second Strategic Energy Review (Druhý strategický přezkum energetiky)
SME	Small and Medium-Sized Enterprises (malé a střední podniky)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
SZP	společná zemědělská politika
TEN-E	Trans European Energy Networks (transevropské energetické sítě)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UCITS	Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů)
UEF	Union of European Federalists (Unie evropských federalistů)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

Kjótský protokol

Protokol k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o klimatických změnách dojednaný v japonském Kjótu v prosinci 1997. Průmyslové země se v něm zavázaly prostřednictvím stanovení kvantitativních redukčních emisních cílů ke snížení emisí skleníkových plynů.

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

komunitarizace

Proces odstraňování prvků mezivládní spolupráce ve prospěch prvků nadnárodních. V legislativním procesu se týká např. rozšiřování legislativního monopolu Komise, spolurozhodovací procedury či odstraňování jednomyslného hlasování v Radě (viz také „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

Maastrichtská smlouva

Smlouva o EU podepsaná 7. 2. 1992 v Maastrichtu. V platnost vstoupila 1. 11. 1993. Založila EU a vytvořila pilířovou strukturu složenou z prvního (komunitárního) pilíře, zahrnujícího Evropské společenství, a dvou mezivládních pilířů, Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) a spolupráce členských států v oblasti justice a vnitra (viz také „primární právo“).

maastrichtská (konvergenční) kritéria

Požadavky na hospodářskou konvergenci států usilujících o přijetí společné měny. Byly formulovány v rámci (maastrichtské) Smlouvy o EU. Cílem je ošetření hospodářských ukazatelů ve 4 hlavních oblastech: cenová stabilita; stav veřejných financí včetně udržování přiměřené míry rozpočtového deficitu veřejného sektoru; vývoj úrokové míry; udržování měny v povoleném flukтуаčním pásmu mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému bez devalvace vůči jiným měnám po dobu minimálně 2 let (viz také „Pakt stability a růstu“).

Mercosur

Sdružení volného obchodu, které vzniklo v roce 1991 mezi 4 státy Jižní Ameriky (Argentinou, Brazílií, Paraguají a Uruguají) na základě smlouvy z Asuncionu. V roce 2006 se členem Mercosur stala Venezuela, přidruženými státy jsou Bolívie, Chile, Kolumbie, Ekvádor a Peru.

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednomyslnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

system obchodování s emisními povolenkami

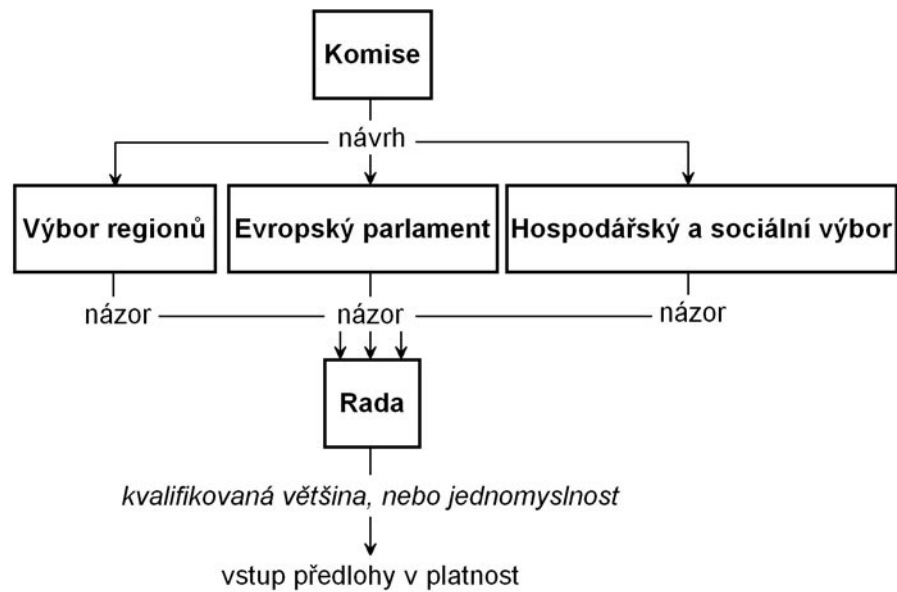
Administrativní přístup k omezení emisí škodlivých a/nebo skleníkových plynů. Je založen na „zastropování“ emisí jednotlivých účastníků systému (zejm. podniků). Ty, které svou kvótu nevyčerpají (tj. vypustí menší objem emisí), mohou své „povolenky“ prodat těm, které ji naopak přecherpají.

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“). Schémata rozhodovacích procedur

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

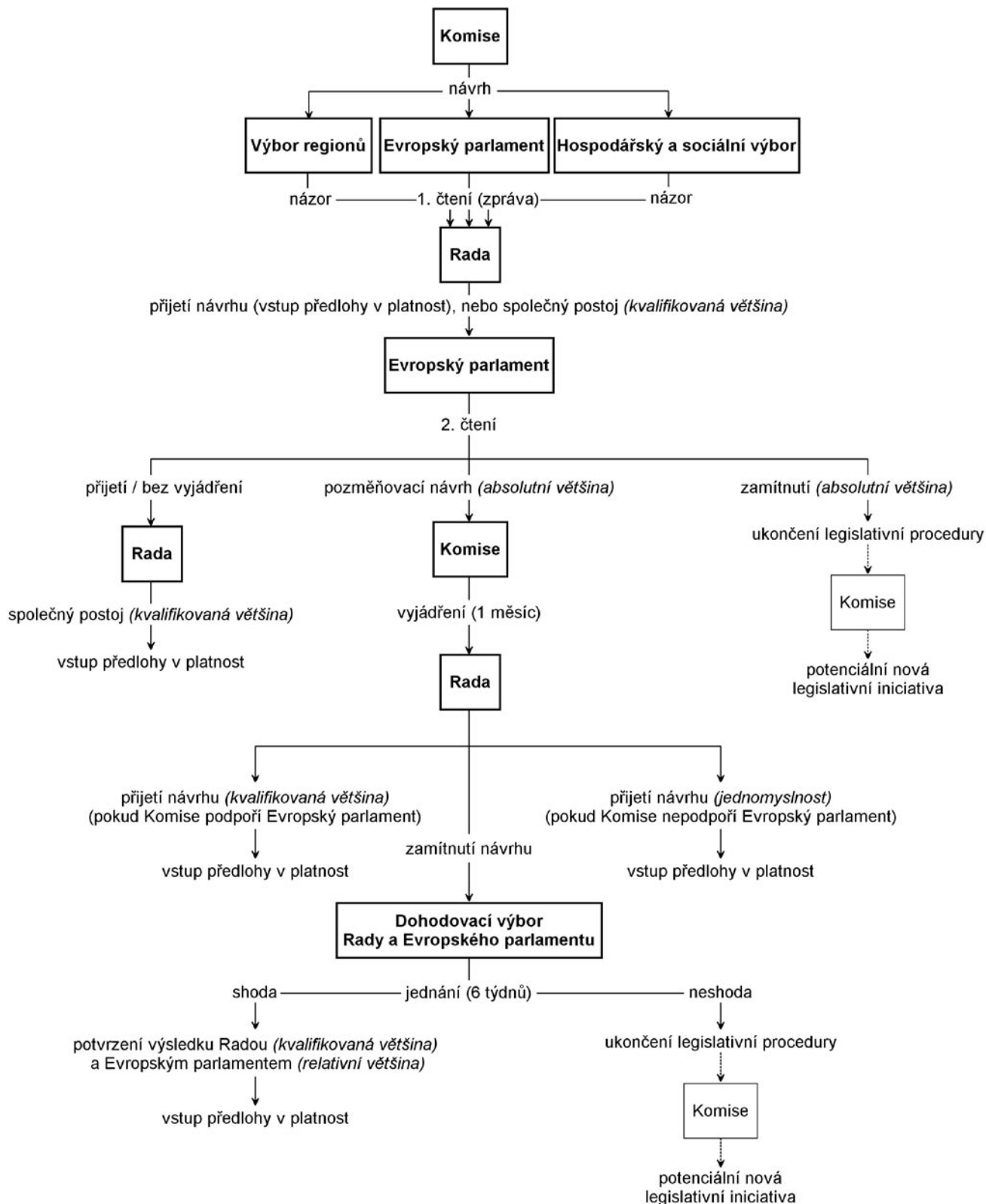
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.